

MESTNA OBČINA CELJE

**OCENA OGROŽENOSTI
MESTNE OBČINE CELJE
ZARADI TERORIZMA**

verzija 1

Številka: 843-1/2024-16
Datum: 7. oktober 2024

Matija Kovač
župan

1	UVOD.....	3
2	O TERORIZMU KOT POJAVU	4
2.1	Opis pojava terorizma	4
2.2	Vrste terorizma.....	5
3	KONVENCIONALNE IN NEKONVENCIONALNE OBLIKE TERORIZMA.....	7
3.1	Konvencionalne in nekonvencionalne oblike terorizma, sodobni terorizem in trendi.....	7
3.2	Sredstva in orožje za množično uničevanje v teroristične namene	9
4	VERJETNOST NASTANKA VERIŽNIH NESREČ	11
5	MODEL DOLOČANJA TERORISTIČNE OGROŽENOSTI.....	11
6	OGROŽENOST MESTNE OBČINE CELJE ZARADI TERORISTIČNIH AKTIVNOSTI.....	13
6.1	O ogroženosti Mestne občine Celje zaradi terorističnih aktivnosti.....	13
6.2	Razvrstitev občine v razred ogroženosti	17
6.3	Dodatna pojasnila	19
7	NEKATERI PREDLOGI UKREPOV ZA PREPREČITEV, UBLAŽITEV IN ZMANJŠANJE POSLEDIC TERORIZMA IN TERORISTIČNIH DEJANJ	20
8	ZAKLJUČEK OCENE OGROŽENOSTI.....	21
9	RAZLAGA OKRAJŠAV IN POJMOV	23
10	VIRI	23
11	PRILOGE	24

1 UVOD

Ocena ogroženosti Mestne občine Celje (v nadaljnjem besedilu Občina) zaradi terorizma, v1, je izvleček oz. povzetek Ocene ogroženosti Zahodno Štajerske regije zaradi terorizma, v1.1, ki jo je pripravila Izpostava URSZR Celje (v nadaljnjem besedilu Izpostava) na podlagi Navodila o pripravi ocen ogroženosti (Uradni list RS, številka 39/95) in Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, številka 24/12, 78/16 in 26/19) za potrebe na področju načrtovanja v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Konceptualno in vsebinsko se ta ocena navezuje na Navodilo o pripravi ocen ogroženosti, vendar se nekoliko razlikuje od drugih ocen ogroženosti. Vzroki za to so v specifičnostih področja in vsebine ter v določeni omejenosti podatkov, potrebnih za pripravo ocene ogroženosti. Med izhodišči za pripravo ocene je bilo tudi načelo javnosti, uporaba podatkov z opredeljeno stopnjo tajnosti pa tega načela ne omogoča.

Namen te ocene ogroženosti je uporabnikom, predvsem v občinskem sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, poleg ugotovitve potencialne ogroženosti Občine zaradi terorizma celovito in na enem mestu predstaviti terorizem kot pojav, njegova zgodovinski razvoj in pojavljanje, primere in značilnosti terorističnih napadov, trende na področju terorizma, aktivnosti in pristojnosti pristojnih organov ter dostopne dokumente, tudi s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki jih lahko pri predmetni vsebini uporabljajo pri svojem delu.

Ocena ne daje rešitev in konkretnih predlogov na področju odziva Občine ter njenih organov, kakor tudi ne sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami na področju terorizma. Znano je namreč, da je odziv sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami na nesreče in pojave, katerih vzrok lahko iščemo v terorističnih aktivnostih, poleg aktivnosti, predvideno načrtovanih v bodočem občinskem načrtu zaščite in reševanja s področja terorizma, večinoma načrtovan kot odziv na nesreče po nekaterih drugih načrtih zaščite in reševanja. Za sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami niti ni toliko pomembno, kako in zakaj so se zgodile nesreče, prav tako ne vprašanje, ali je neka nesreča povzročena s terorističnimi aktivnostmi ali ne, temveč je pomemben predvsem ustrezen odziv sistema na posledice, ki jih te nesreče povzročijo.

V oceni je izvedeno razvrstitev Občine v razred ogroženosti, pri čemer so bili uporabljeni številni javno dostopni podatki.

Ocena ogroženosti zaradi terorizma je javna in ne vsebuje virov ter podatkov, ki so opredeljeni s stopnjo tajnosti.

2 O TERORIZMU KOT POJAVU

2.1 Opis pojava terorizma

V vsej zgodovini je nasilje predstavljalo krajšo in hitrejšo pot za doseg določenih ciljev v primerjavi z nenasilnimi sredstvi. Posamezniki, skupine ali države so ga vselej uporabljali ne zaradi tega, ker je neizogibno, temveč zato, ker je učinkovitejša.

Ker se teroristične aktivnosti izražajo na različne načine, se je skozi čas oblikovalo več definicij o tem, kaj je terorizem. Uradna definicija terorizma niti ne obstaja. Načeloma je terorizem vsako organizirano nasilno dejanje, ki je usmerjeno proti civilistom oziroma civilnim ustanovam v politične ali/in gospodarske namene. Izvajajo ga lahko nedržavne skupine, posamezniki ali države. Terorizem je večinoma javno dejanje, s katerim želijo teroristi »doseči« čim večje število ljudi in tako vplivati na širše javno mnenje. Terorizem uničuje oziroma negativno vpliva na temeljne vrednote, kot so človekovo dostojanstvo, svoboda, demokracija, enakost, pravna država ter spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ter na gospodarski in trajnostni razvoj ter na zagotavljanje nacionalne varnosti. Cilji terorističnih napadov so med drugimi lahko civilno prebivalstvo, vladni predstavniki in ustanove, kritična infrastruktura, (Vlada RS, 2019), objekti kulturne dediščine itn. Terorizem je pogosto povezan z drugimi varnostnimi grožnjami, predvsem z organiziranim kriminalom, nedovoljenimi dejavnostmi na področju orožij za množično uničevanje in jedrske tehnologije, nezakonitimi migracijami ter trgovino z ljudmi, orožjem in prepovedanimi drogami (Vlada RS, 2019).

Na evropski ravni je bila leta 2002 na podlagi političnega soglasja glede dokumenta Okvirni sklep Sveta z dne 13. junija 2002 o boju proti terorizmu na ravni Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU) prvič sprejeta skupna evropska tridelna opredelitev terorizma oziroma terorističnih kaznivih dejanj, ki so bila opredeljena kot dejanja:

- ki bi namenoma resno zastraševala prebivalstvo,
- ki bi namenoma nezakonito izsiljevala ali škodovala vladi ali mednarodni organizaciji, da izvede ali opusti kakršno koli dejanje,
- ki bi namenoma resno rušila ali uničevala temeljne politične, ustavne, gospodarske ali socialne strukture države ali mednarodne organizacije, pri čemer se namen izvede z grožnjo izpolnitve ali z izpolnitvijo zahtev.

Kot naslednica okvirnega sklepa EU iz prejšnjega odstavka je bila 15. marca 2017 sprejeta Direktiva 2017/541 Evropskega parlamenta in Sveta o boju proti terorizmu in nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2002/475/PNZ ter o spremembi Sklepa Sveta 2005/671/PNZ.

Po tej aktualni direktivi so teroristična kazniva dejanja tista, katerih cilj je:

- resno ustrahovati prebivalstvo;
- nezakonito prisiliti vlado ali mednarodno organizacijo, da neko dejanje stori ali opusti;
- resno destabilizirati ali uničiti temeljne politične, ustavne, gospodarske ali socialne strukture države ali mednarodne organizacije, pri čemer se namen izvede z grožnjo izpolnitve ali z izpolnitvijo zahtev.

Po 108. členu Kazenskega zakonika (Uradni list RS, številka 50/12-UPB, 6/16-popravek, 54/15, 38/16, 27/17, 23/20 in 91/20) pa se terorizem lahko opredeli kot namen ali dejanje, da se uničijo ali hudo ogrozijo ustavni, gospodarski, socialni ali politični temelji Republike Slovenije ali druge države oziroma mednarodne organizacije, da se hudo zastraši prebivalstvo oziroma da se prisili Vlado Republike Slovenije ali druge države oziroma mednarodno organizacijo, da nekaj stori ali opusti, ter kot dejanje ali grožnja, da se bo storilo, eno ali več od teh dejanj:

- napad na življenje in telo ali na človekove pravice in svoboščine;
- ugrabitev ali zajetje talcev;
- precejšnje uničenje državnih ali javnih objektov ali predstavništev tujih držav, prevoznega sistema, infrastrukture, javnega kraja ali zasebne lastnine;
- neupravičeno poseganje v informacijski sistem;
- neupravičeno brisanje, poškodovanje ali spreminjanje podatkov v informacijskem sistemu kritične infrastrukture ali preprečevanje ali onemogočanje dostopa do takih podatkov;
- zajetje ali prevzem nadzora nad pritrjeno ploščadjo v epikontinentalnem pasu z uporabo sile ali grožnje, morda katerega drugega načina ustrahovanja;
- ugrabitev zrakoplova, plovila, sredstev tovornega prevoza ali javnega prevoznega sredstva;

- proizvodnjo, posest, pridobitev, prevoz, dobavo ali uporabo orožja, razstreliva, jedrskega, biološkega ali kemičnega orožja;
- raziskovanje in razvoj jedrskega, biološkega ali kemičnega orožja;
- ogrožanje varnosti s spuščanjem nevarnih snovi oziroma povzročanjem požarov, poplav ali eksplozij;
- motnje ali prekinitev oskrbe z vodo, elektriko ali drugimi za življenje ljudi osnovnimi naravnimi viri, ki lahko ogrozijo življenje ljudi.

Še poseben poudarek je v Kazenskem zakoniku namenjen primerom, če se namen iz prejšnjega odstavka izvede z uporabo ali grožnjo uporabe jedrske ali druge radioaktivne snovi oziroma naprave, s poškodovanjem jedrskega objekta, tako da se izpušča radioaktivna snov ali omogoča njen izpust, če se z grožnjo ali uporabo sile zahteva jedrska ali druga radioaktivna snov, naprava ali jedrski objekt.

2.2 Vrste terorizma

Glede na cilje, motive in delovanje terorističnih organizacij je mogoče opredeliti več vrst in podvrst terorizma. Obstaja več opredelitev vrst terorizma. V tej oceni so povzete oziroma prirejene po Europolu (Europol, 2020), ki terorizem loči na pet osnovnih vrst, poleg tega pa so v tem podpoglavju pod razdelkom 2.2.6 opisane še nekatere druge vrste terorizma, ki pa ne izhajajo iz opredelitve Euopola.

2.2.1 Verski oziroma versko podprt terorizem

Terorizem te vrste izvaja nasilje zaradi vere in religije. Je najnevarnejša vrsta napadov, v katerih se izvajajo tudi samomorilske akcije in pri kateri za uresničitev visokih religijskih ciljev teroristi žrtvujejo tudi svoja življenja. Njihov glavni namen je doseči verske spremembe.

2.2.2 Etnonacionalistični in separatistični terorizem

Nacionalistični teroristi so predani in zvesti določeni skupini, etniji, ki jo država, v kateri živijo, zatira. Cilj pripadnikov teh skupin je ustvariti samostojno neodvisno državo za svojo nacijo (skupnost). Nacionalistične teroristične skupine imajo svoje kulturo, vero in običaje. Ta vrsta terorizma velja za najuspešnejšo, saj dobi največ podpore. Njeni pripadniki uporabljajo najmanj nasilja, saj jih omejuje njihova prepoznavnost v svetu.

2.2.3 Levičarski in anarhistični terorizem

Terorizem te vrste imenujemo tudi marksistični ali komunistični terorizem, saj so njegovi pripadniki podpirali delavce, ki so se upirali proti svojim nadrejenim. Levičarski teroristi so podpirali zamisli, ki jih je postavil Karl Marx, nagibali so se k uničenju kapitalističnega sistema in ga želeli preusmeriti v bolj socialistično naravnano smer.

2.2.4 Desničarski terorizem

Na drugi strani poznamo desničarske organizacije in v to smer usmerjene teroristične skupine. Pripadnike desničarskih terorističnih skupin je težko opredeliti, saj poznamo različne opredelitve za desničarski terorizem. Desničarski ekstremisti so praviloma najšibkejši in najslabše organizirani med vsemi terorističnimi organizacijami. Gre za napade na tujce, priseljence, pripadnike drugih manjšin in predvsem na pripadnike tretjih držav. Skupaj z desničarskimi skupinami se je razvil tudi nov, poseben stil njihovih članov. Pripadniki imajo značilne gole glave, tetovaže z rasističnimi podobami in zelene jakne.

2.2.5 Terorizem s posebnim interesom in terorizem z enim samim vprašanjem

Terorizem s posebnim interesom in terorizem z enim samim vprašanjem je vrsta terorizma, ki se v nasprotju z drugimi vrstami terorizma osredotoča na nekaj ali samo na eno vprašanje oziroma področje, in ne na bolj razširjene politične, verske ali druge družbene razmere, vprašanja ter spremembe (Friedlander, 1979, povzeto po Special-interest terrorism, Wikipedia). Pripadniki terorizma posebnega interesa izvajajo nasilna dejanja v

prepričanju oziroma z namenom, da bi z njimi prisilili družbo k spremembi svojega odnosa do neke problematike. Običajno gre za problematiko, povezano z okoljem, jedrsko tehnologijo in splavom.

2.2.6 Druge vrste terorizma

Med druge vrste terorizma, ki niso povzete po opredelitvi Europol, lahko uvrstimo državni terorizem. Ta podvrsta terorizma se uporablja kot orodje za svoje zunanje in notranje politike. Teroristične skupine se navadno organizirajo s podporo radikalnih držav.

Omeniti je treba še t. i. informacijski ali kibernetški terorizem, ki se glede na svoje cilje uvršča med najmlajše manifestacije terorizma (Kibernetški terorizem, Wikipedija). Lahko ga opredelimo bodisi kot nova vrsta ali podvrsta terorizma, lahko pa tudi kot ena izmed pojavnih oblik oziroma modusov v tem poglavju naštetih vrst terorizma. Večina držav t. i. zahodnega sveta se pomena in groženj kibernetškega terorizma dobro zaveda.

Kibernetški terorizem predstavlja načrten, pogosto politično motiviran napad na informacijo, računalniški sistem, računalniške programe in podatke. Je konvergenca terorizma in kibernetškega okolja. Pogost cilj napada kibernetškega terorizma je uničenje ali poškodovanje kritične informacijske oziroma druge infrastrukture. Sem spadajo napadi na strojno in programsko opremo, pri čemer je stranska posledica tudi uničenje podatkov. Najpogostejša oblika kibernetškega terorizma so napadi na informacijske sisteme. Glavni namen obsega pridobitev, spremembo ali uničenje vsebine elektronskih datotek, računalniških sistemov ali materiala, ki ga ta vsebuje. Druga oblika kibernetškega terorizma vključuje uporabo interneta in informacijskih sistemov za izvedbo klasičnega terorističnega napada. Teroristi spletne storitve izvajajo tudi za druge potrebe, kot so na primer načrtovanje, koordiniranje, oglaševanje, rekrutiranje, propaganda in zbiranje finančnih sredstev, kar med drugim izvaja tudi Isil (Kovačič, 2016, in Wikipedija).

Hibridne grožnje si v tem pregledu tudi zaslužijo svoje mesto, saj se bo pomembnost tovrstnih groženj v svetu v prihodnosti verjetno povečevala. Hibridne grožnje se lahko izvajajo tudi s terorističnimi aktivnostmi.

Hibridne grožnje (izraz je sicer star komaj dobro desetletje) niso nove oblike groženj, temveč so implikacije že obstoječih subverzivnih oblik, katerih hitrost, obseg in pogostost pojavljanja so se s sodobnimi tehnologijami okrepili, zaradi česar so lahko povezane tudi s terorističnimi aktivnostmi. Hibridne grožnje so večdimenzionalne, izjemno horizontalno razpršene, obsegajo pa predvsem politično-diplomatski, informacijski, vojaški, gospodarski, finančni, obveščevalni in pravni vidik, pri čemer je lahko vsak hibridni scenarij drugačen. Hibridne grožnje predstavljajo medsebojno povezano, kompleksno in nepredvidljivo visoko integrirano uporabo prikrite ali odkrite kombinacije tradicionalnih ter neregularnih vojaških in civilnih ter kriminalnih metod in sredstev, ki jih vodijo in izvajajo državni in nedržavni akterji. Ti uporabljajo različne metode, vrste in načine hibridnega delovanja, s čimer se zamegljuje meja med mirom, krizo, konfliktom in vojno. Dejavnosti hibridnih akterjev so usmerjene v šibke točke ciljane države ali družbe z namenom destabilizacije, povzročanja zmede in povečanja ranljivosti zaradi doseganja svojih geopolitičnih interesov in vpliva. Akterji s svojimi hibridnimi metodami, dezinformacijami, lažnimi novicami, vpletanjem v demokratične politične procese vplivajo na stabilnost demokratično izvoljenih struktur oblasti, ustavne in družbene ureditve ter mednarodnih ustanov, ovirajo in slabijo zmožnost demokratičnega in ustavno opredeljenega političnega odločanja ter oblikovanja učinkovite nacionalne politične agende, sprožajo radikalizacijo in rekrutacijo skrajnih gibanj ter vplivajo na javno mnenje v državi, kar dosegajo z usmerjanjem akterjev, ki so tako zlorabljeni za hibridno delovanje. Kibernetški napadi z zlorabo informacijske tehnologije in z metodo sabotaže predstavljajo izziv za vzdrževanje odpornosti ključnih funkcij države in družbe ter kritične infrastrukture. Izvajajo ekonomsko vplivanje in izsiljevanja ter nezakonito izrabo finančnih sistemov tudi za financiranje terorizma ali pa vplivajo na nacionalne strukture. Dejavnosti hibridnih akterjev so bolj ali manj podprte z intenzivnim obveščevalnim delovanjem. Upravičena je domneva, da bodo vojaške hibridne oblike delovanja poleg konvencionalnega ali nekonvencionalnega vojskovanja vključevale tudi zlorabo orožja za množično uničevanje ter teroristična delovanja, na lokalno omejenem območju tudi z uporabo jedrskih, radioloških, kemičnih in bioloških elementov (Vlada RS, 2019).

3 KONVENCIONALNE IN NEKONVENCIONALNE OBLIKE TERORIZMA

3.1 Konvencionalne in nekonvencionalne oblike terorizma, sodobni terorizem in trendi

Oblike terorističnih napadov oziroma izvedbene oblike ali modusi terorizma se delijo na konvencionalne in nekonvencionalne. Pri konvencionalnem terorizmu je glavni cilj terorističnih skupin povzročiti čim večjo škodo, čim hujše poškodbe oseb, celo njihovo smrt. S takimi dejanji želijo čim bolj prestrašiti druge prebivalce in doseči čim več nadzora nad oblastmi, da bi te storile ali opustile neko dejanje. Za nekonvencionalni terorizem so značilni množično uničevanje, uporaba jedrskega orožja in informacijske grožnje (Čaleta, 2010, povzeto po Urdih, 2019).

3.1.1 Konvencionalne oblike terorizma

Pri konvencionalnem terorizmu so cilji teroristov zmeraj isti, spreminjajo se le sredstva, s katerimi teroristi izvajajo nasilna dejanja. Uporabljajo različne oblike napadov, med katere spada uporaba vseh vrst strelnega orožja in eksplozivnih sredstev (Čaleta, 2010, povzeto po Urdih, 2019), pri čemer pogosto dosega cilje s čim cenejšimi in preprostejšimi sredstvi. Večina žrtev se poškoduje v eksplozijah zaradi samomorilskih bombnih napadov. Tudi napade z vozili, zlasti samomorilske, štejemo med konvencionalno orožje (povzeto po Urdih, 2019) oziroma konvencionalne oblike terorizma.

Najpogostejše taktike oziroma pojavne oblike delovanja konvencionalnih teroristov so:

- atentati;
- požigi;
- sabotaze;
- podstavljanje eksplozivnih teles;
- zajetje talcev;
- ugrabitve;
- samorazstrelitve;
- ugrabitve zrakoplovov in drugih prevoznih sredstev;
- lažni preplah;
- zasedba objektov;
- oboroženi ropi.

3.1.2 Nekonvencionalne oblike terorizma

Nekonvencionalen navadno pomeni biti zunaj običajnega oziroma zunaj zavez in konvencij. Da neki grožnji pripišemo nekonvencionalnost, mora izpolniti pogoje redkosti, nerazširjenosti in biti v nasprotju s prevladujočimi družbenimi pravili ter normami. Nekonvencionalno lahko postane konvencionalno, ko se spremenijo okvirni pogoji (Eikenberry, 2014, povzeto po Stonič, 2017). V to kategorijo spada orožje za množično uničevanje – kemično, biološko in jedrsko orožje. Te vrste orožja se med seboj razlikujejo po načinu zahtevnosti in uporabnosti. Kemično in biološko orožje je preprosto izdelati, zato to izvaja večina teroristov, medtem ko je jedrsko orožje za večino teroristov nedosegljivo. K novejši obliki nekonvencionalnega terorizma uvrščamo še kibernetiski terorizem (Čaleta, 2010, povzeto po Urdih, 2019). Ker se tehnologija hitro razvija, se s tem večajo možnosti za izvajanje tehnoloških operacij z zelo majhnim tveganjem. Napadi se lahko izvedejo kjer koli, le da je računalnik povezan z internetom. Škoda, storjena s kibernetiskim terorizmom, je navadno velika. Teroristične skupine uporabljajo kibernetiski kriminal kot glavni vir financiranja. Raziskovalci menijo, da lahko napadalci naredijo več škode s tipkovnico kot z bombo. Oškodovani so tako posamezniki kot podjetja in celo državna infrastruktura. Glavni cilji teroristov pri izvajanju informacijskega terorizma so uničenje računalniških sistemov, kraja identitete, sprememba ali uničenje elektronskih datotek ter uporaba informacijskih sistemov za izvedbo terorističnega napada (povzeto po Urdih, 2019).

3.1.3 Sodobni terorizem in trendi

Današnji terorizem ni več tak kot nekoč, v nekaj desetletjih se je spremenilo ogromno stvari, tako v družbi kot v terorizmu. Svet se je globaliziral in tako postal "manjši" in veliko bolj dosegljiv, varnostne meje držav so se

zmanjšale ali celo odpravile (Urdih, 2019), mobilnost prebivalcev pa se, če ne upoštevamo aktualnih razmer zaradi pandemije covida-19, povečuje.

Pomembna elementa sodobnega terorizma sta tudi medijska pozornost in odmevnost terorističnih napadov v globalnem smislu.

Pri klasičnem terorizmu so tarče napadov navadno bili le voditelji, kralji ali zelo pomembne osebnosti. Pri sodobnem terorizmu to pravilo ni več veljavno, pravzaprav ni nobenih pravil ali spoštovanja, saj je ubitih zmeraj več nedolžnih ljudi, tudi žensk in otrok, vedno manj pa politikov in državnih voditeljev (Vuksavljević, 2006, povzeto po Urdih, 2019).

Vse pomembnejša je tudi informacijska mobilnost, ki je v družbi vse bolj prisotna. V obdobju sodobnega terorizma se uporabljajo predvsem konvencionalne, pa tudi nekonvencionalne oblike (Urdih, 2019). Od nekonvencionalnih oblik se vse pogosteje uporabljajo sredstva za množično uničevanje, v ospredje pa stopa tudi kibernetški terorizem.

Nova doba terorizma ali doba sodobnega terorizma se je razvila predvsem ob povezavi orožja za množično uničenje in versko motiviranih terorističnih organizacij. Do leta 2001 (New York, 11. september) smo terorizem namreč večinoma dojemali kot nekaj, kar se sicer dogaja, vendar ne kot nekaj, kar bi imeli v zavesti, da nas zares ogroža. Leta 2001 se je naše dožemanje spremenilo, naenkrat je globalno prevladal vtis, da je terorizem vse naokrog nas, da se teroristični napad lahko zgodi kjer koli in kadar koli, da pred terorističnimi napadi nihče ni več varen in da je vse povsem nepredvidljivo.

Sodobni terorizem je tako lahko veliko grozovitejši, nasilnejši, destruktivnejši in še bolj globalen. Teroristične skupine imajo na razpolago več sredstev in znanja kot nekoč. Njihov vpliv tako sega v vse države. K tem spremembam so pripomogli lažji čezmejni pretok ljudi ter boljše spretnosti v komuniciranju in tehnologiji (Urdih, 2019).

Teroristične skupine so opremljene z vedno boljšim tehnološkim znanjem in sredstvi. Med ta sredstva spadata tudi kemično in jedrsko orožje. Med orožji sodobnega terorizma se vedno bolj uveljavljajo tudi kibernetški napadi. Napadi te vrste so nevarni za današnjo družbo ter za gospodarski in ekonomski razvoj. Pri tem gre za vdiranje in uničenje informacijskih sistemov.

Sodobni teroristi se torej razvijajo skupaj z družbo, uporabljajo boljše in novejšo opremo ter imajo veliko več znanja kot v preteklosti. Sodobni terorizem se razlikuje od klasičnega.

V zadnjih petdesetih letih se je na globalni ravni zaradi različnih vzrokov (verskih, ideoloških, političnih, družbeno-političnih, ekonomskih, podnebnih, migracijskih in drugih) število terorističnih napadov in incidentov po svetu močno povečalo.

Novejši trendi sodobnega terorizma vključujejo:

- nove cilje terorističnih napadov, kot so javni deli civilnih letališč;
- napade na turistične;
- uporabo dronov oziroma brezpilotnih zrakoplovov za izvedbo terorističnega napada;
- napade na večje skupine ljudi z uporabo tovornjakov in kombijev;
- napade na novinarje in novinarske hiše;
- uporabo orožij, sredstev in snovi (klasičnih, zlasti pa kemičnih, jedrskih in radioloških ter bioloških).

V zadnjih nekaj letih se je v Evropi število terorističnih napadov zmanjšalo (leta 2017 jih je bilo 205, leta 2018 129, leta 2019 119 - gre za skupno število izvedenih, spodletelih in preprečenih napadov, Europol, 2020). V teh številkah so zajeti predvsem tisti preprečeni, spodleteli in izvedeni teroristični napadi v organizaciji pripadnikov skupin ter organizacij, ki pripadajo vrstam terorizma.

Značilnost novih trendov v terorizmu je, da so časovni okviri načrtovanja in izvedbe napadov vse krajši. Povečujejo se število oseb ali organizacij, ki so načrtovale teroristični napad, število zaradi tega prijetih ljudi in število napadov, ki so bili preprečeni še pred njihovo izvedbo. Povečuje se število napadov, izvedeno s

priročnimi sredstvi in lahko dosegljivim orožjem, mačetami, sekirami, dolgimi rezili, povoženji z uporabo tovornih, dostavnih in osebnih vozil, pa tudi z orožjem, ki je največkrat predelano, zastarelo oziroma komaj še delujoče. Vse večjo grožnjo predstavljajo samoradikalizirani posamezniki, pogosto pod vplivom informacij s svetovnega spleta, ki pogosto niti niso povezani z radikalnimi skupinami in terorističnimi skupinami ter organizacijami.

3.2 Sredstva in orožje za množično uničevanje v teroristične namene

S pojmom sredstva za množično uničevanje označujemo sredstva in snovi, ki se uporabljajo v vsakodnevni uporabi ali proizvodnji, imajo pa primerljive škodljive učinke z orožjem za množično uničevanje. Učinkovitost takih sredstev je običajno manjša od orožij za množično uničevanje (Vlada RS, 2005, 2015).

O orožju za množično uničevanje govorimo, ko je to namensko izdelano za množično uničevanje in je glede na vrsto lahko klasično, jedrsko, radiološko, kemično in biološko orožje (Vlada RS, 2005, 2015).

Mogoče posledice uporabe sredstev in orožja za množično uničevanje v teroristične namene so predvsem:

- pojav večjega števila obolelih ljudi na območju Občine zaradi nalezljive bolezni,
- nevarnost širjenja bolezni,
- radiološka kontaminacija ljudi, živali, rastlin in območja,
- pojav radiacijske bolezni (predvsem pri pripadnikih interventnih enot),
- kemična kontaminacija ljudi, živali, rastlin, hrane in območja,
- pojav smrtnih primerov,
- negativni psihološki učinki pri ljudeh,
- velika materialna škoda,
- prekinjen promet,
- prekinjena oskrba s hrano, vodo in energijo,
- veliki stroški za preventivo, zatiranje in izkoreninjenje bolezni,
- veliki stroški za radiološko in kemično dekontaminacijo okolja (Vlada RS, 2005, 2015),
- poškodovanje ali uničenje kulturne dediščine,
- gospodarska škoda zaradi izpada proizvodnje in izgub v gospodarskih ter drugih panogah (na primer v turizmu),
- vzpostavitev izrednih razmer (krizne situacije), v katerih lahko država človekove pravice in temeljne svoboščine izjemoma razveljavi ali omeji, praviloma le med izrednim stanjem, v obsegu, ki ga tako stanje zahteva in tako, da sprejeti ukrepi ne povzročajo neenakopravnosti.

3.2.1 Klasična sredstva

Pod terorističnim napadom s klasičnimi sredstvi se razumejo namerna povzročitev eksplozije na javnih mestih, v javnih objektih, železniške ali druge nesreče na prevoznih sredstvih, eksplozije na prometnicah in drugih objektih s ciljem, da se povzročijo človeške žrtve ali materialna škoda oziroma drugo protipravno dejanje z istim ciljem (sabotaža, diverzija in podobno) (Vlada RS, 2005, 2015).

3.2.2 Kemično orožje in snovi

O kemičnem orožju govorimo, ko gre za »izpust« strupenih kemičnih snovi v okolje, ki s svojimi fizikalno-kemičnimi lastnostmi delujejo strupeno in škodljivo ali uničevalno na žive organizme ter povzročijo začasno ustavitev normalnih funkcij, trajne poškodbe ali smrt organizmov.

Kemično orožje se lahko uporabi tako, da se razširi z eksplozivom, razpršilci, zrakoplovi, aktiviranjem bomb, napolnjenih s strupom, kot tudi z uporabo projektilov, ki ga vsebujejo (Vlada RS, 2005, 2015).

Pojav kemičnega napada je:

- omejen na območje blizu kraja sproščanja kemičnega agensa,
- značilen po tem, da se pri vseh izpostavljenih hitro po izpostavljanju (skoraj istočasno) pojavljajo podobni znaki zastrupitve (Vlada RS, 2005, 2015).

Mogoč hipotetični scenarij za kemični napad predstavlja poleg uporabe kemičnih orožij tudi sabotaža ali diverzija med prevozom nevarnih kemičnih snovi (Vlada RS, 2005, 2015).

3.2.3 Radiološko in jedrsko orožje

Vodikova bomba in atomska bomba sta vrsti jedrskega orožja, vendar se med seboj zelo razlikujeta.

Vodikova bomba ali H-bomba, ki ima potencialno večji izkoristek in je zapletenejša za izdelavo, je vrsta jedrskega orožja, ki eksplodira iz močne energije, ki jo sprošča jedrska fuzija.

Atomsko orožje je v ožjem smislu orožje, katerega delovanje temelji na sprostitvi ogromne energije verižnih reakcij fizije jedrskega eksploziva.

Na kratko je atomska bomba cepitvena naprava, medtem ko vodikova bomba s cepitvijo poganja fuzijsko reakcijo.

Poleg atomskih in vodikovih bomb poznamo še druge vrste jedrskega orožja:

- nevtronska bomba;
- slana bomba;
- čista fuzijska bomba;
- elektromagnetno pulzno orožje.

V novem času se vse pogosteje izpostavlja mogoča ogroženost zaradi uporabe radiološke disperzivne naprave oziroma »umazane bombe«. Ta bi razpršila radioaktivne snovi po širši okolici. Običajne radioaktivne snovi, ki se uporabljajo v industriji, medicini in raziskavah, se lahko uporabijo skupaj s konvencionalnim eksplozivom v taki napravi. Čeprav bi bilo ob taki eksploziji ubitih malo ljudi zaradi sevanja (če sploh), bi bomba imela zastraševalni efekt pri ljudeh zaradi strahu pred radioaktivnostjo. Več ljudi bi bilo poškodovanih zaradi eksplozije. Tako v tem primeru ne govorimo o orožju za množično uničevanje, temveč o orožju za množično vznemirjanje prebivalcev. Učinki tovrstnega orožja so lahko družbenogospodarski, psihološki, sociološki in ekonomski (Vlada RS, 2005, 2015).

Ob uporabi umazane bombe predstavlja za ljudi največje tveganje, da nevede vdihnejo ali zaužijejo snovi, ki so se razpršile med eksplozijo ali požarom oziroma pri ravnanju z radioaktivnimi drobcami oziroma snovmi (Vlada RS, 2005, 2015).

Posebej velja omeniti še tako imenovano improvizirano jedrsko napravo, ki povzroči jedrsko eksplozijo. Za to je nujna cepljiva snov – to sta visoko obogateni uran ali plutonij, ki lahko povzročita jedrsko eksplozijo (Vlada RS, 2005, 2015).

Hipotetičnih scenarijev obsevanja prebivalstva je veliko, za vse pa je značilna majhna verjetnost. Nekateri mogoči scenariji so:

- sabotaža ali diverzija v jedrskem objektu,
- sabotaža ali diverzija v sevalnem ali manj pomembnem sevalnem objektu,
- sabotaža ali diverzija v industrijskem objektu s kakršnimi koli viri sevanja,
- sabotaža ali diverzija med prevozom oziroma tranzitom,
- kontaminacija vodnih virov, hrane in podobno,
- uporaba umazane bombe (eksplozija) (Vlada RS, 2005, 2015).

3.2.4 Biološko orožje

Biološki mikroorganizmi postanejo biološko orožje, ko se uporabijo za potrebe t. i. biološkega terorizma. Biološki terorizem je nevarnost namernega napada z uporabo bioloških dejavnikov – mikroorganizmov (bakterije, virusi, glive, plesni) ali njihovih strupov z namenom povzročiti njihovo razširjenje in obolevanje ljudi v epidemioloških razsežnostih nalezljivih bolezni (Mežnar, 2016). Z biološkim orožjem je mogoče načrtno razširjanje obolenj/zastrupitev oziroma smrti med ljudmi, živalmi in rastlinami (Vlada RS, 2005, 2015). Biološko orožje v obliki virusov, bakterij, gliv in toksinov predstavlja nalezljive organizme, ki se lahko razmnožujejo v svojem gostitelju (Mežnar, 2016). Kužnina se na različne načine razširi med ciljno populacijo, kjer se povzročitelji namnožijo oziroma proizvedejo toksine, ki sprožijo bolezenske simptome (Vlada RS, 2005, 2015).

Biološko orožje je mogoče uporabljati tudi v teroristične namene. Zato ni izključena verjetnost, da države ali posamezne teroristične skupine uporabijo biološko orožje. Imajo motiv pa tudi dostop do znanja, kako selektivno vzgojiti tudi najbolj patogene mikroorganizme ter jih uporabiti v teroristične namene ali v vojni (Vlada RS, 2005, 2015). Ena izmed resnejših groženj nove dobe je hitrost, s katero se obolenja lahko širijo po svetu (Mežnar, 2016).

Biološke agense je mogoče razširjati na različne načine, vključno z zrakoplovi, raketami in projektili. Najpogostejši način razširjanja je z aerosolno eksplozijo, ko se ob eksplozijah sproščajo agensi v aerosolni obliki. Ta način razširjanja je posebno učinkovit, saj je vdor čez dihalo v organizem načeloma najučinkovitejši in je tudi nadaljnji prodor v krvni obtok najhitrejši. Najpogosteje bi lahko tako biološke agense razširjali ponoči, hkrati bi lahko zajeli zelo velike površine (Vlada RS, 2005, 2015). Znani so še načini razširjanja po poštnih pošiljkah, kot zastrupitve vode in hrane ipd.

Ciljne organizme je mogoče okuževati tudi z vektorji, kot so insekti, podgane ali druge živali. Vektorje je treba na ustrezen način namnožiti, jih okužiti in jih nato razširiti na območju, na katerem naj bi napadli žrtve. Z biološkim agensom je mogoče ciljno skupino okužiti tudi z diverzantskim delovanjem s hrano in vodo. To nalogo običajno opravijo teroristi (posamezniki ali skupina), ki odložijo biološke agense v javne vodovode ali pa z njimi prodrejo v sisteme proizvodnje in transporta hrane (Vlada RS, 2005, 2015).

Pri uporabi biološkega orožja se posledice uporabe kažejo v daljšem časovnem obdobju, prizadeto je prebivalstvo na geografsko širšem območju in ugotavljajo se različne klinične slike bolezni (Vlada RS, 2005, 2015).

Tudi pri kriminalnih dejanjih, katerih cilj je določena ekonomska korist ali maščevanje, lahko napadalci uporabijo biološke agense. Vendar se taka dejanja ne prištevajo k terorizmu (Mežnar, 2016).

Poleg navedenih mogočih virov ogrožanja ljudi je potencialno mogoče ogrožanje tudi namerno širjenje določenih nalezljivih bolezni pri ljudeh in posebno nevarnih bolezni živali.

4 VERJETNOST NASTANKA VERIŽNIH NESREČ

Pri terorističnih napadih ni mogoče izključiti možnosti verižnih nesreč. Kombinacij verižnih nesreč zaradi terorističnega napada je lahko, tudi zaradi velike mogoče raznovrstnosti mogočih terorističnih napadov, zelo veliko. Prav tako so težko predvidljive, zmeraj pa so odvisne od vrste in načina ter izbranega cilja terorističnega napada.

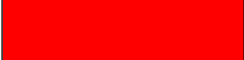
Na območju Mestne občine Celje terorističnega napada še ni bilo.

5 MODEL DOLOČANJA TERORISTIČNE OGROŽENOSTI

Organiziranost in upravljanje sistema kriznega odzivanja in načrtovanja morata temeljiti tudi na ocenah tveganja in groženj. Zato pristojni organi nenehno spremljajo morebitne vire oziroma pojave terorističnih groženj ter redno ocenjujejo stopnje teroristične ogroženosti.

Pri ocenjevanju teroristične ogroženosti, ki ga izvaja Medresorska delovna skupina za protiterorizem, se upoštevajo mogoča/verjetna izbira ciljev napada in njihova prioritizacija, način izvedbe napada, pojavnost (enkratnost/večkratnost) in priložnosti za izvedbo napada ob hkratnih ocenah ranljivosti tarč (sistema in družbe) in pripravljenosti sistema na odzivanje oziroma preprečevanje.

Preglednica 1: Stopnje teroristične ogroženosti po novem petstopenjskem modelu za določanje stopnje teroristične ogroženosti

Barvna lestvica	Stopnja ogroženosti	Opis razmer in predvidevanje razvoja dogodka
	ZELO NIZKA	Verjetnost napada je neznatna. Ni indikatorjev grožnje ali obetov, da bi se ta uresničila v kratkoročnem obdobju
	NIZKA	Nizka verjetnost napada, vendar možnosti napada ni mogoče zavreči. Indikatorji grožnje so zelo omejeni, vendar ni verjetno, da bi se ta uresničila v kratkoročnem obdobju
	SREDNJA	Verjetnost napada je srednja. Indikatorji grožnje, ki bi se lahko uresničili v kratkoročnem obdobju, so omejeni
	VISOKA	Napad je zelo verjeten ali pričakovan. Indikatorji, da se bodo grožnje verjetno uresničile v kratkoročnem obdobju, so jasni. Točno določena cilj ali časovni okvir nista znana
	ZELO VISOKA	Visoka neposredna ogroženost zaradi terorističnega napada. Indikatorji neizbežne grožnje so jasni: znani so čas, namen in cilji

Model je objavljen na <https://www.gov.si teme/ocena-teroristicne-ogrozenosti-slovenije/>.

Ocena teroristične ogroženosti Občine se redno posodablja.

Ne glede na to, da terorističnega napada na območju MO Celje do zdaj še ni bilo, možnosti takega napada oziroma drugih pojavnih oblik terorizma ne moremo izključiti.

V zadnjem obdobju oziroma v obdobju pred sprejetjem te ocene ni bilo zaznanih neposrednih ali posrednih terorističnih groženj oziroma drugih aktivnosti, ki bi nakazovale na možnost terorističnih aktivnosti proti interesom Republike Slovenije doma ali v tujini. V zadnjem obdobju je teroristična ogroženost Republike Slovenije večinoma nizka, in sicer druge stopnje od petih mogočih. Ne glede na to pa ni mogoče izključiti kakršnih koli terorističnih napadov v sosednjih državah, tudi ne v neposredni bližini naše države, ki bi lahko vplivali na povečanje teroristične ogroženosti Republike Slovenije.

Po ocenah pristojnih služb je ogroženost Republike Slovenije zaradi napadov terorističnih organizacij z orožjem ali sredstvi za množično uničevanje in klasičnimi terorističnimi sredstvi načeloma nizka, vendar je ni mogoče izključiti.

V Republiki Sloveniji se po ocenah pristojnih služb aktualne grožnje in modusi terorizma lahko kažejo predvsem z:

- napadi na življenje ali telo ali na človekove pravice in svoboščine, kot so: strelski pohodi, napadi s hladnim orožjem in druge oblike napada (uporaba drugih priročnih sredstev);
- ugrabitvami ali zajetjem talcev;
- uničenjem državnih ali javnih objektov oziroma predstavništev tujih držav, prevoznega sistema, infrastrukture, informacijskega sistema, javnega kraja ali zasebne lastnine;
- ugrabitvijo zrakoplova, plovila, sredstev tovornega prevoza ali javnega prevoznega sredstva;
- ogrožanjem varnosti s spuščanjem nevarnih snovi oziroma povzročanjem požarov, poplav ali eksplozij, na primer s:
 - pojavom pisemskih bomb z eksplozivi ali bioagensi,
 - porušitvijo vodnih pregrad,
 - namerno povzročitvijo nesreče v obratih večjega ali manjšega tveganja za okolje,
 - namestitvijo (in/ali uporabo) eksplozivne naprave ali sredstva za množično uničevanje, kot so eksplozivi, bombe, kemično, biološko, jedrsko ali radiološko orožje;
- motnjami ali prekinitevami oskrbe z vodo, elektriko ali drugimi za življenje ljudi osnovnimi naravnimi viri, ki lahko ogrozijo življenje ljudi.

6 OGROŽENOST MESTNE OBČINE CELJE ZARADI TERORISTIČNIH AKTIVNOSTI

Za sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami je pomemben ustrezen odziv na posledice, ki jih nesreča povzroči. Zaradi svojevrstnosti pojavnih oblik terorizma je odziv sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami na nesreče in pojave, ki so posledica terorističnih aktivnosti, načrtovan tudi kot odziv po nekaterih drugih načrtih zaščite in reševanja za nesreče, ki jih lahko povzroči teroristični napad ali s katerimi se teroristični napad manifestira. Podlaga za omenjene načrte zaščite in reševanj na občinski ravni, so med drugim tudi pripadajoče ocene ogroženosti, ki jih je pripravila Mestna občina Celje in Izpostava URSZR Celje. Nekatere izmed njih so bile uporabljene tudi za ugotavljanje ogroženosti občine zaradi terorizma v tem poglavju.

6.1 O ogroženosti Mestne občine Celje zaradi terorističnih aktivnosti

6.1.1 Ogroženost zaradi terorističnih napadov z uporabo klasičnih sredstev

Kot teroristični napad s klasičnimi sredstvi se štejejo namerna povzročitev eksplozije na javnih mestih in v javnih objektih, povzročitev železniške ali druge nesreče na prevoznih sredstvih, eksplozije na prometnicah in drugih objektih s ciljem, da se povzročijo človeške žrtve ali materialna škoda oziroma drugo protipravno dejanje z istim ciljem (sabotaža, diverzija in podobno) (Vlada RS, 2005, 2015).

Klasično sredstvo je konvencionalno orožje, na primer osebno in vojaško orožje, prav tako vse vrste hladnega orožja in druga priročna sredstva.

Mogoči cilji napadov so lahko tudi objekti tako imenovane kritične infrastrukture, kot so prometna infrastruktura, energetski, zdravstveni in vodooskrbni objekti, informacijsko-telekomunikacijski sistemi, ter sedeži državnih, občinskih in krajevnih organov, športni, kulturni, verski, šolski objekti in podobno (Vlada RS, 2005, 2015), na primer tudi objekti kulturne dediščine.

Priročnost uporabe takih sredstev in njihova dostopnost predstavljata večjo ogroženost zlasti tako imenovanih mehkih tarč, ki so ranljivejše. Mogoči scenariji napada so zelo raznovrstni.

6.1.2 Ogroženost zaradi uporabe kemičnega orožja in sproščanja kemičnih snovi kot posledice terorističnega napada

Potencialne tarče napadov teroristov so lahko tudi objekti, v katerih se v delovnem procesu uporabljajo, proizvajajo, prevažajo ali skladiščijo kemične snovi ali se opravlja dejavnost oziroma upravljajo sredstva za delo, ki pomenijo nevarnost za nastanek nesreče (Vlada RS, 2005, 2015).

Poleg naštetih v poglavju 6.1.5 bi lahko med potencialne tarče napadov v Občini šteli tudi:

- Energetika Celje d.o.o.,
- Simbio Celje d.o.o.,
- VO-KA Celje d.o.o.,
- Elektro Celje d.d.,
- Cetus Celje d.d.,
- Pocinkovalnica Celje d.o.o.,
- Štore Steel d.o.o., del podjetja leži tudi na območju MO Celje,
- ETOL d.o.o. Škofja vas,
- VOC Celje,
- EMO Celje,
- Intereuropa Celje,
- Transportna podjetja.

6.1.3 Ogroženost zaradi uporabe bioloških snovi v teroristične namene

Zaradi raznovrstnosti posledic tako imenovanega bioterorizma je treba pri načrtovanju odziva v nekaterih primerih ustrezno upoštevati Oceno ogroženosti zaradi nalezljivih bolezni pri ljudeh, ki jo je pripravila Izpostava URSZR Celje.

Smiselno se lahko za nekatere posebno nevarne bolezni živali, ki se lahko prenašajo tudi na človeka, ustrezno upošteva tudi Ocena ogroženosti Zahodno Štajerske zaradi pojava posebno nevarnih bolezni živali, ki jo je pripravila Izpostava URSZR Celje.

6.1.4 Ogroženost zaradi uporabe jedrskega orožja oziroma sproščanja radioaktivnih snovi kot posledice terorističnega napada

Jedrsko orožje je zaradi svoje posebnosti težje dosegljivo, zato je ogroženost zaradi uporabe jedrskega orožja v teroristične namene temu primerno nizka.

V Republiki Sloveniji je v uporabi več sto radioaktivnih virov, če upoštevamo še ionizacijske javljalnike požara, pa več kot 20.000 radioaktivnih virov sevanja. Podatka za našo občino nimamo. Večina virov zaradi svojih fizikalnih in kemijskih lastnosti ne more povzročiti neposredne smrti večjega števila ljudi. Skoraj vsak vir pa lahko povzroči kontaminacijo okolja ali objektov in s tem povezano škodo. Podobne lastnosti imajo tudi viri, ki se po državi prevažajo zaradi uvoza, izvoza ali tranzita. Do zdaj v Republiki Sloveniji ni bilo namerno povzročene nesreče z virom sevanja, zgodilo pa se je nekaj nezgod, ki niso imele pomembnega ali širšega vpliva na zdravje ljudi (Vlada RS, 2005, 2015).

Hipotetičnih scenarijev obsevanja prebivalstva je več, za vse je značilna majhna verjetnost. Nekateri mogoči dogodki so:

- sabotaža ali diverzija v industrijskem objektu s kakršnimi koli viri sevanja,
- sabotaža ali diverzija med prevozom oziroma tranzitom,
- kontaminacija vodnih virov, hrane in podobno,
- uporaba umazane bombe (eksplozija) (Vlada RS, 2005, 2015).

Za ugotavljanje take ogroženosti se uporablja Občinska ocena ogroženosti zaradi jedrske ali radiološke nesreče.

6.1.5 Ogroženost zaradi nesreče z nevarnimi snovmi kot posledice terorističnega napada

Potencialne tarče napadov teroristov so lahko tudi objekti, v katerih se v delovnem procesu uporabljajo, proizvajajo, prevažajo ali skladiščijo nevarne snovi, nafta in njeni derivati ter energetski plini ali opravlja dejavnost oziroma upravljajo sredstva za delo, ki pomenijo nevarnost za nastanek nesreče (Vlada RS, 2005, 2015).

Na območju Mestne občine Celje delujejo obrati večjega in manjšega obsega tveganja za okolje, skladno s SEVESO direktivo, prav tako delujejo na območju občine proizvodna in druga podjetja, ki v svojem proizvodnem procesu uporabljajo snovi nevarne za okolje.

Objekti večjega tveganja za okolje, po direktivi SEVESO:

- PETROL, Slovenska energetska družba, d.d., Skladišče goriv Celje, Gaji 30, 3000 Celje,
- ISTRABENZ PLINI d.o.o., Plinarniška 1, 3000 Celje.

Objekti manjšega tveganja za okolje, po direktivi SEVESO:

- CINKARNA, Metalurško kemična industrija Celje, d.d., Kidričeva cesta 26, 3301 Celje,
- GTG plin d.o.o., Bukovžlak 65b, 3000 Celje,
- SAPIO PLINI, tehnični in medicinski plini d.o.o., Bukovžlak 107, 3000 Celje.

Bencinski servisi na območju Mestne občine Celje:

- BS Petrol Celje, Mariborska cesta 21,
- BS MOL Celje, Mariborska cesta 111,
- BS Petrol Celje Kidričeva jug, Kidričeva ulica 28,
- BS MOL Celje, Mariborska 128,
- BS Petrol Celje, Cesta v Laško 4a,
- BS Petrol Celje, Obrtna cona Lava, Ipavčeva ulica 19,
- BS MOL Celje, Kidričeva ulica 40,
- BS Petrol Celje, Bežigrajska cesta 1,
- BS Petrol Celje, Mariborska cesta 1,
- BS Petrol Celje, Ljubljanska cesta 38,
- BS Petrol Celje Lanovž, Ipavčeva ulica 19,
- BS Petrol Celje, Lopata 81,
- BS INA Celje, Ljubljanska cesta 110,
- BS Petrol Celje, Kidričeva ulica 21,
- BS Shell Celje, Mariborska cesta 128,
- BS MOL Celje, Mariborska cesta 84.

6.1.6 Ogroženost zaradi nesreče zrakoplova kot posledice terorističnega napada

Nesreča zrakoplova je lahko tudi posledica terorističnega napada. Pri ugotavljanju take ogroženosti se lahko uporabi Ocena ogroženosti ob nesreči zrakoplova, ki jo je pripravila Izpostava URSZR Celje.

Na območju Občine obstaja Letališče Celje oz. Letališče Levec. Letališče ima travnato podlago dimenzij 900m x 100m in je namenjeno športnim in turističnim zrakoplovom mase do 5000 kg.

Nemerno zrušenje zrakoplova se lahko uporabi tudi kot sredstvo za povzročitev čim večje materialne škode in izgube človeških življenj. Pri tem so zlasti ogroženi gosto poseljena območja, večstanovanjski objekti, objekti kritične infrastrukture, poslovne stavbe in drugi pomembni objekti.

Znane prometne poti transportnih zrakoplovov so v smeri SZ-JV in SV-JZ nad območjem Mestne občine Celje.

6.1.7 Ogroženost zaradi železniške nesreče kot posledice terorističnega napada

Tudi železniška nesreča je lahko posledica terorističnega napada, bodisi v obliki napada na tovorni ali potniški vlak bodisi kot posledica poškodovanja ali onesposobitve železniške proge, mostu, upravljanja sistema zapornic, premikanja kretnic in prometne signalizacije, kar lahko povzroči železniško nesrečo večjih razsežnosti, večje število poškodovanih in smrtnih žrtev ter onesnaženje okolja. Pri ugotavljanju take ogroženosti se lahko namenu ustrezno uporabi Ocena ogroženosti ZŠ regije zaradi železniške nesreče in delno tudi Regijska ocena ogroženosti zaradi nesreč z nevarnimi snovmi, Izpostave URSZR Celje.

Skozi Celje vodi glavna dvotirna železniška proga Zidani most - Šentilj v dolžini 8 km in regionalna enotirna proga Celje - Velenje v dolžini 4 km.

6.1.8 Ogroženost zaradi kibernetских groženj v povezavi s terorističnimi aktivnostmi

Kibernetске grožnje in napadi so ena najbolj hitro razvijajočih se vrst in pojavnih oblik terorizma, z njimi so se spoprijemala že različna podjetja.

Kibernetски terorizem lahko povzroči motnje v delovanju informacijsko-komunikacijske infrastrukture in informacijskih sistemov ter v nekaterih primerih posledično celo ogroža življenje (Vlada RS, 2016).

6.1.9 Ogroženost zaradi hibridnih groženj v povezavi s terorističnimi aktivnostmi

Glavni vir kibernetских groženj v kontekstu terorističnih aktivnosti so lahko morebitne hibridne kampanje in aktivnosti terorističnih skupin ali posameznikov, katerih namen bi bilo predvsem povzročanje kompleksnosti in

nepripravljenosti napada. Taki napadi bi lahko bili usmerjeni predvsem na sistemske ranljivosti posameznih ustanov (zlasti objektov kritične infrastrukture) ter na povzročanje motenj na družbenem, političnem in gospodarskem področju.

6.1.10 Drugo (ogroženost javnih krajev zaradi terorističnih napadov ter drugih pomembnih objektov)

Sem lahko spadajo napadi na javne kraje, državne, občinske in krajevne ustanove in objekte, v katerih se zbira večje število ljudi. Gre za kraje, ki imajo velik družbeni ali simbolni pomen in so odprti ter zaradi tega ranljivejši. Tako so lahko ogrožene množične prireditve, železniške ali avtobusne postaje, turistične točke, izobraževalni, kulturni, verski in športni objekti. Potencialno ogroženi so lahko objekti kritične infrastrukture in drugi objekti, ki so nujni za delovanje občine.

Potencialno bi lahko bili ogroženi naslednji objekti oz. lokacije:

- Mestna občina Celje,
- Upravna enota Celje,
- Zdravstveni dom Celje,
- Splošna bolnišnica Celje,
- Policijska postaja Celje,
- Vojašnica Celje,
- Osrednja avtobusna postaja NOMAGO Celje,
- Železniška postaja Celje,
- Pošta Celje,
- Stadion Z'dežele Celje,
- Športne dvorane v MO Celje,
- Celjski sejem,
- Trgovski centri:
 - o Planet TUŠ,
 - o City center Celje,
 - o Marcator center Hudinja,
- Večje trgovine:
 - o Markur Celje,
 - o Jager Celje,
 - o Inpos Celje,
 - o Eurospin Celje,
 - o Spar,
 - o Hofer,
 - o Lidl,
- Vrtci (Vrtec Anice Černejeve, Vrtec Tončke Čečeve, Vrtec Zarja),
- Osnovne šole (1. OŠ, 2. OŠ, 3. OŠ, 4. OŠ, OŠ Glazija, OŠ Frana Kranjca, OŠ Frana Roša, OŠ Ljubečna, OŠ Hudinja, OŠ Lava),
- Srednje šole (Gimnazija Center Celje, I. gimnazija Celje, Šolski center Celje, SŠ za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje, Srednja zdravstvena šola Celje, Srednja ekonomska šola Celje),
- Fakultete (Fakulteta za logistiko, Fakulteta za komercialne in poslovne vede, Mednarodna fakulteta za družbene in poslovne študije, Visoka zdravstvena šola, Visoka šola za proizvodno inženirstvo).

Kulturna dediščina kot temelj in simbol nacionalne identitete predstavlja velik potencialni cilj terorističnega napada. Tako stavbe kulturne dediščine kot tudi predmeti kulturne dediščine, ki jih hranijo muzeji, galerije in arhivi, predstavljajo za terorizem pomembno tarčo, saj z njihovim poškodovanjem ali uničenjem prizadenejo tako občino kot občane. Poleg tega pa so kraja, nedovoljena trgovina in nedovoljen izvoz predmetov kulturne dediščine lahko tudi vir nezakonitega financiranja terorizma in terorističnih organizacij.

Potencialno ogroženi stavbe kulturne dediščine v MOC:

- Pokrajinski muzej Celje (Stara grofija, Knežji dvor),
- Muzej novejšje zgodovine Celje (Otroški muzej Hermanov brlog, Stari pisker, galerija Pelikan).

6.2 Razvrstitev občine v razred ogroženosti

V tej oceni je bil opravljeno tudi ugotavljanje skupne ogroženosti občine v razred ogroženosti zaradi terorizma.

Preglednica 2: Razredi ogroženosti, v katere se uvršča nosilce načrtovanja

Razred ogroženosti
1
2
3
4
5

Kot osnovni kriterij ugotavljanja ogroženosti je bila uporabljena ugotovljena ogroženost občine ob nesreči zrakoplova, nesreči v železniškem prometu, nesreči zaradi nevarnih snovi, pojavu nalezljivih bolezni pri ljudeh, posebno nevarnih bolezni živali ter jedrski in radiološki nesreči. Te nesreče so ene izmed nesreč, s katerimi se tudi lahko kažejo teroristični napadi in njihove posledice. Vir podatkov za te nesreče za potrebe tega poglavja so ocene ogroženosti, ki jih je pripravila Mestna občina Celje in Izpostava URSZR Celje.

Ogroženost občine po navedenih nesrečah je prikazana v točkah, ki so enake ugotovljenemu razredu ogroženosti.

Poleg naštetih rezultatov ogroženosti, torej števila točk zaradi ogroženosti zaradi navedenih nesreč, so bili kot potencialni kazalnik ogroženosti upoštevani še dodatni podatki, ki tudi lahko vplivajo na velikost ogroženosti občine zaradi terorizma. Ti podatki so bili ovrednoteni z dodatnimi 29 kriteriji. Ti so k skupni vsoti točk za ugotavljanje ogroženosti občine prispevali podobno ali celo bistveno večje število točk kot točke na podlagi osnovnih kriterijev. To velja tudi za Mestno občino Celje. Podatki, ki so bili uporabljeni v ta namen, so bili pridobljeni iz javno dostopnih virov. Večina podatkov, potrebnih za ovrednotenje teh kriterijev, je bila pridobljena s svetovnega spleta.

Dodatni obravnavani kriteriji, upoštevani pri ugotavljanju ogroženosti zaradi terorizma, pri čemer to predvsem velja za občino, so: število prebivalcev občine, gostota poseljenosti, prisotnost verskih stolnic in sostolnic, prisotnost športnih dvoran in stadionov, bolnišnic, prisotnost drugih mokrih in industrijskih pregrad (in po oceni njihovih vplivnih območij), prisotnost oziroma gostota trgovskih centrov in nakupovalnih središč, turistične funkcije občin, varstvo voda in uporaba vode, prisotnost nekaterih pomembnih elektroenergetskih objektov, objektov državne uprave in finančnih ustanov, prisotnost vojaških objektov, prisotnost objektov oziroma skladišč državnih blagovnih rezerv, prisotnost pomembnih muzejev, arhivov premične kulturne dediščine, prisotnost objektov nepremične kulturne dediščine in pomembnih gradov, prisotnost terminala naftnih derivatov, cevovoda in objektov plinovodne infrastrukture, prisotnost predšolskih in osnovnošolskih vzgojno-izobraževalnih objektov, prisotnost srednješolskih ustanov, prisotnost višje in visokošolskih ustanov, prisotnost pomembnih objektov železniške infrastrukture.

Vsi ti podatki, ki se nanašajo na dodatne kriterije, so obširno zbrani v preglednici, ki je priloga te ocene, tudi skupaj z viri podatkov in razlago točk, ki jih je na podlagi posameznih dodatnih kriterijev prejela občina. Poleg tega je ob preglednici v prilogi razloženo tudi vrednotenje posameznih kriterijev ter za vsak kriterij tudi viri uporabljenih podatkov.

Skupna ogroženost občine zaradi terorizma je bila izračunana tako, da so bile seštete točke na podlagi osnovnih kriterijev, prištete pa so jim bile še točke, dobljene na podlagi dodatnih kriterijev.

Pri določitvi razreda ogroženosti občine je bila upoštevana naslednja preglednica.

Preglednica 3: Določanje razreda ogroženosti občin zaradi terorizma na podlagi števila točk

Število točk	Razred ogroženosti
do vključno 18	1
19–26	2
27–34	3
35–42	4
43 in več	5

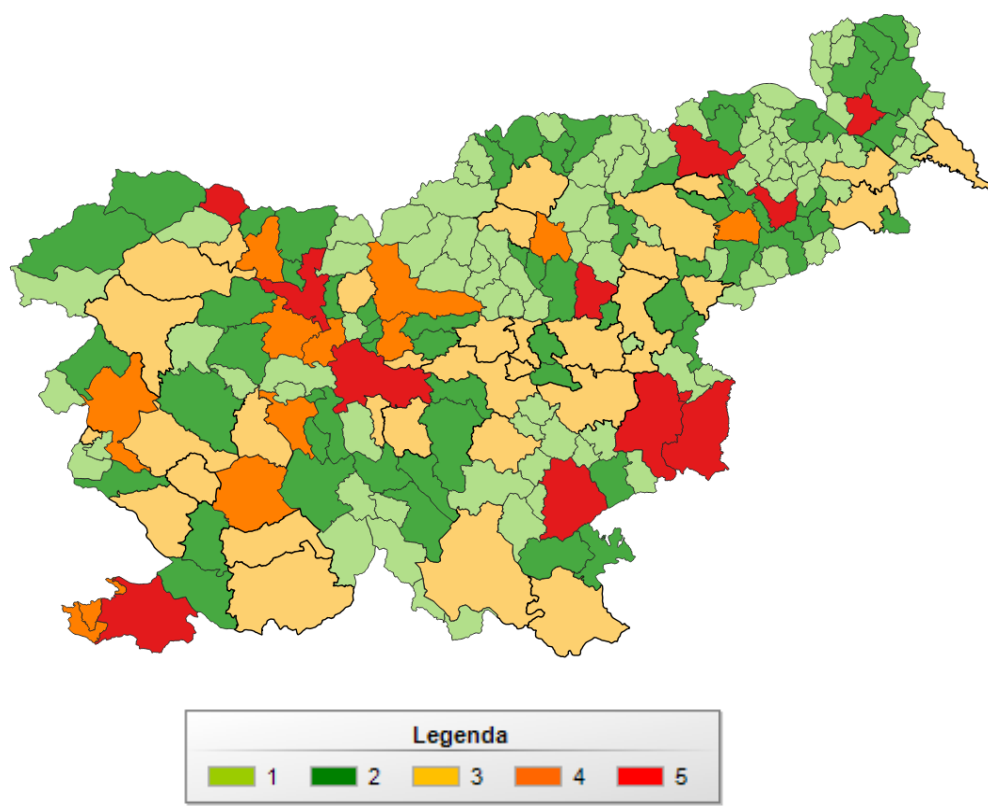
Preglednica 4: Ogroženost Mestne občine Celje in sosednjih občin zaradi terorizma na podlagi rezultatov izbranih ocen ogroženosti, ki jih je pripravila URSZR, in ob upoštevanju dodatnih kriterijev (K1-K29), objavljeni v preglednici v prilogi

Občina/razred ogroženosti	nesreče z nevarnimi snovmi	pojav nalezljivih bolezní pri ljudeh	posebno nevarne bolezní živalí	železniška nesreča	nesreča zrakoplova (2018)	jedrska ali radiološka nesreča	Skupaj točke iz ocen ogroženosti	Točke zaradi dodatnih kriterijev	Skupne točke zaradi ogroženosti zaradi terorizma	Razred ogroženosti občine zaradi terorizma
Celje	5	4	3	4	3	2	21	33	54	5
Dobrna	2	4	1		3	2	12	3	15	1
Laško	4	4	3	4	3	3	21	12	33	3
Šentjur	3	4	4	4	3	3	21	12	33	3
Štore	5	4	1	4	5	2	21	2	23	2
Vojnik	2	4	3		3	2	14	3	17	1
Žalec	3	4	3	2	3	2	17	10	27	2

Zaradi preglednosti ogroženosti občin zaradi terorizma so v tabeli prikazane vse občine, ki mejijo na Mestno občino Celje.

Tako je videti karta ogroženosti slovenskih občin zaradi terorizma.

Slika 1: Ogroženost občin zaradi terorizma

1 - zelo majhna, 2 - majhna, 3 - srednja, 4 - velika, 5 - zelo velika

6.3 Dodatna pojasnila

Za potrebe ugotavljanja ogroženosti zaradi terorizma so bili v tej oceni uporabljeni podatki iz šestih drugih ocen ogroženosti na občinski in regijski ravni, zlasti z vidika posledic, ki jih take nesreče povzročajo, in odziva na nesrečo (ne glede na vzrok nesreče), ter rezultati ene ocene tveganja za posamezno nesrečo. Odločitev za ta način ugotavljanja ogroženosti zaradi terorizma obenem pomeni tudi verjetnost, da se ob spremembi katere izmed uporabljenih ocen ogroženosti, zagotovo pa ob spremembah v uvrščanju občine v razrede ogroženosti, spremeni (posodobi) tudi ocena ogroženosti zaradi terorizma.

Preglednica 4 omogoča strukturo ogroženosti po osnovnih kriterijih ogroženosti, preglednica v prilogi pa podrobno strukturo oziroma pregled ovrednotenja vseh dodatnih kriterijev ogroženosti občine zaradi terorizma.

Ne glede na to, kakšne so ugotovitve glede ogroženosti zaradi terorizma, in ne glede na to, da so bili pri ugotavljanju ogroženosti občine upoštevani številni (ne pa vsi mogoči) kriteriji, velja, da je treba dobljene rezultate razumeti le kot okvir mogočega, ne pa kot dejstvo. Vedno je treba imeti v mislih negotovost, nezanesljivost in nepredvidljivost terorističnih dejanj. Dogodki, katerih vzrok je teroristična dejavnost, se namreč zaradi svoje nepredvidljivosti lahko zgodijo kadar koli in kjer koli, tudi tam oziroma na tistih območjih oziroma teritorialnih enotah, v katerih je ugotovljeno, da prevladujejo nižje stopnje ogroženosti.

7 NEKATERI PREDLOGI UKREPOV ZA PREPREČITEV, UBLAŽITEV IN ZMANJŠANJE POSLEDIC TERORIZMA IN TERORISTIČNIH DEJANJ

Preventivni ukrepi, ukrepi za pripravljenost ter drugi ukrepi so ukrepi, s katerimi se dolgoročno lahko zmanjšata tveganje in ogroženost zaradi dejanj, povezanih s terorizmom. Ocena ogroženosti na državnem in regijskem nivoju predvideva veliko predlogov ukrepov, v občinski oceni ogroženosti so podani samo tisti, na katere lahko na tem nivoju vplivamo:

- usklajenemu in učinkovitemu delovanju pristojnih služb in organov;
- zagotovitvi in ustreznemu opremljanju »resursov«, ki bi se odzvali ob terorističnem napadu;
- zaščiti pred terorističnimi dejanji, in sicer z zmanjševanjem ranljivosti objektov, storitev in upravljanja kritične infrastrukture, zmanjševanjem ranljivosti v transportu, zaščito lahko dostopnih objektov napada ter zaščito kibernetskega prostora;
- zaščiti prebivalcev, kulturne dediščine ter storitev in procesov, pomembnih za delovanje družbe (Vlada RS, 2019);
- izbiri varnih, razpoložljivih in zaupanja vrednih informacijsko-komunikacijskih tehnologij ter pripravi načrtov z ukrepi za preprečevanje kibernetskih napadov, zagotavljanje hitrega okrevanja po kibernetskih napadih ter zagotavljanje razpoložljivosti kritičnih storitev v izrednih razmerah;
- dopolnjevanju ocen ogroženosti in načrtov zaščite in reševanja v povezavi s terorizmom in drugimi nesrečami, ki so lahko posledica terorističnega napada;
- ozaveščanju ljudi o tem, da je terorizem stalna in realistična grožnja, tudi s pripravo ustreznih napotkov za prebivalce;
- načrtovanju odziva sil za zaščito in reševanje in pomoč ter drugih ob posredovanju ob terorističnem napadu in drugih nesrečah, ki so lahko posledica terorističnih napadov;
- ustrezni usposobljenosti in opremljenosti sil za zaščito, reševanje in pomoč.

8 ZAKLJUČEK OCENE OGROŽENOSTI

Oceno ogroženosti Mestne občine Celje zaradi terorizma, verzija 1.0, je izdelala Mestna občina Celje na podlagi Navodila o pripravi ocen ogroženosti (Uradni list RS, številka 39/95), Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, številka 24/12, 78/16 in 26/19) ter Ocene ogroženosti Zahodno Štajerske regije zaradi terorizma za potrebe načrtovanja v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Terorizem je kot pojav že zgodovinska oblika zlonamerne aktivnosti človeške družbe, širše znana že vsaj dve stoletji. Poznamo več vrst terorizma, kot so na primer verski oziroma versko podprt terorizem, etnonacionalistični in separatistični terorizem, levičarski in anahristični terorizem, desničarski terorizem, terorizem s posebnim interesom in terorizem z enim samim vprašanjem, pa tudi državni terorizem ter informacijski ali kibernetški terorizem in posredno hibridne grožnje, ki so na neki način relativno najmlajše pojavne oblike terorizma.

Teroristična dejanja so namerna. Njihov cilj je ustrahovanje širše skupnosti oziroma izzivanje vlade ali mednarodne organizacije, da se destabilizirajo temeljne politične, ustavne, ekonomske ali socialne strukture. Tarče terorističnih groženj in napadov so kritična infrastruktura, civilno prebivalstvo, občinski in državni predstavniki in ustanove.

Današnji terorizem ni več tak kot nekoč, v nekaj desetletjih se je veliko spremenilo, tako v družbi kot v terorizmu. Pri sodobnem terorizmu je glede ciljev in načina izvrševanja terorističnih napadov pravilo to, da pravzaprav ni nobenih pravil, nobenega spoštovanja, kajti ubitih je vedno več nedolžnih ljudi, tudi žensk in otrok, vedno manj pa je ubitih politikov ter državnih voditeljev (Vuksavljevič, 2006, povzeto po Urdih, 2019). Sodobni terorizem je tako veliko bolj grozovit, nasilen, destruktiven in globalen. Teroristične skupine imajo na razpolago več sredstev in znanja kot nekoč. Njihov vpliv tako sega v vse države. K tem spremembam so pripomogli lažji pretok ljudi čez meje ter boljše spretnosti v komuniciranju in tehnologiji. V sodobnih napadih so tudi veliko bolj poudarjene jedrske, kemične in informacijske grožnje (Urdih, 2019). Terorizem postaja razdrobljen, se hitro spreminja in je zato tudi vedno bolj nepredvidljiv. Nekoč visoko sofisticirane oblike izvršitve dejanj so zamenjala vse bolj priročna sredstva, ki so enostavno dostopna, vendar še vedno dovolj učinkovita, da dosežejo množične žrtve, prestrašenost, stanje negotovosti.

Pomembno vlogo v sodobnem terorizmu imata tudi medijska pozornost in odmevnost terorističnih napadov, tudi v globalnem smislu.

V sodobnem terorizmu se uporabljajo predvsem konvencionalne oblike, pa tudi nekonvencionalne (Urdih, 2019). Med konvencionalne oblike terorizma spadajo atentati, požigi, sabotaže, podstavljanje eksplozivnih teles, zajetje talcev, ugrabitve, samorazstrelitve, ugrabitve letal in drugih prevoznih sredstev, zasedbe objektov, oboroženi ropi, lažni preplahi (Čaleta, 2010, povzeto po Urdih, 2019). Izmed nekonvencionalnih oblik pa se vse pogosteje uporabljajo sredstva za množično uničevanje, v ospredje stopa tudi kibernetški terorizem. Z globalizacijo so namreč med drugim postali lažje dostopni sredstva in znanje (Urdih, 2019) za izvedbo dejanj kibernetškega terorizma. Taki napadi so zelo nevarni za današnjo družbo ter za gospodarski in ekonomski razvoj družbe. Tu gre za vdiranje v informacijske sisteme in njihovo uničenje. Glede na to, da današnja družba vse pogosteje uporablja tehnologije in računalniške programe, je to ena izmed resnejših novejših ogrožanj družbe. Kibernetški terorizem tako lahko predstavlja večjo nevarnost za človeštvo kot katera koli druga oblika terorizma (Anžič, 2002, povzeto po Urdih, 2019).

Novejši trendi sodobnega terorizma vključujejo tudi nove cilje terorističnih napadov, kot so javni deli letališč, napade na turistične destinacije, uporabo brezpilotnih zrakoplovov za izpeljavo terorističnega napada, napade na večje skupine ljudi z uporabo tovornjakov in kombijev, napade na novinarje in novinarske hiše, ki naj bi omadeževale nekatere verske ali nacionalne pripadnike, in podobno.

V tem stoletju se glede na cilje terorističnih organizacij ni pojavila nobena nova vrsta terorizma, če delno izzamemo informacijski ali kibernetiski terorizem in pojav hibridnih groženj. Prevladujočo obliko terorističnih napadov po svetu predstavlja džihadistični verski oziroma versko podprt terorizem.

Vlada Republike Slovenije je leta 2017 ustanovila Medresorsko delovno skupino za protiterorizem, ki deluje v okviru Sekretariata Sveta za nacionalno varnost in je zadolžena tudi za ugotavljanje teroristične ogroženosti Republike Slovenije. Ta skupina pri pripravi ocene ogroženosti uporablja petstopenjski model za določanje stopnje teroristične ogroženosti Republike Slovenije, ki je bil sprejet leta 2016. Stopnja teroristične ogroženosti Republike Slovenije se določa na podlagi območja in nevarnosti pojava ter ocene vpliva terorističnih aktivnosti na drugih območjih na varnost Republike Slovenije. Pri tem območje pojava pomeni območje, v katerem se je zgodilo teroristično dejanje ali obstaja nevarnost za izvršitev takega dejanja.

Ocene Medresorske delovne skupine za protiterorizem so, da je ogroženost Republike Slovenije zaradi terorističnih napadov v zadnjem obdobju večinoma nizka, in sicer druge stopnje izmed petih mogočih. Omeniti je treba, da kljub majhni stopnji ugotovljene ogroženosti ni izključeno, da se teroristični napad zgodi, in to velja tudi za območja, ki niso bila prepoznana kot območja večje ogroženosti. Ena izmed značilnosti terorističnih napadov je namreč ravno njihova nepredvidljivost.

V Republiki Sloveniji naj ne bi bilo velike verjetnosti za namensko povzročanje škode in ogrožanje z uporabo radioaktivnih in jedrskih snovi. V preteklosti ni bilo zaznanih takih aktivnosti. Podobno velja za uporabo kemičnih in bioloških sredstev.

Terorističnih napadov s klasičnimi sredstvi, pri čemer so lahko tarča različni javni, infrastrukturni in drugi objekti kritične infrastrukture, prav tako ni mogoče izključiti. Zato je treba v pomembnejših objektih uvesti oziroma upoštevati osnovne varnostne ukrepe za preprečevanje takih dogodkov. V Republiki Sloveniji je treba zagotoviti pripravljenost na pojav terorizma z orožjem ali sredstvi za množično uničevanje ter s klasičnimi sredstvi, ki bo primerljiva z drugimi državami v Evropi in svetu. Pri tem se mora Republika Slovenija povezovati s sosednjimi in drugimi državami ter mednarodnimi organizacijami. Ob povečani nevarnosti terorističnih napadov je v prej navedenih objektih treba uvesti dodatne ali posebne ukrepe varovanja oziroma za preprečevanje terorističnih napadov (Vlada RS, 2005, 2015).

Teroristična dejanja, vsaj nekatera, se lahko kažejo tudi z različnimi nesrečami, za nekatere izmed teh so že pripravljene ocene ogroženosti na občinski ravni ter načrti zaščite in reševanja. Zato je pri ocenjevanju ogroženosti zaradi terorističnih dejavnosti potrebno upoštevati tudi izsledke ocen ogroženosti za te nesreče, ki jih je pripravila občina in regija; na primer za nesrečo zrakoplova, železniško nesrečo, jedrsko ali radiološko nesrečo, posebno nevarne bolezni živali, nalezljive bolezni pri ljudeh in nesreče z nevarnimi snovmi. Prav tako to velja tudi glede upoštevanja nekaterih vsebin v drugih ocenah tveganja za posamezne nesreče, ki so jih pripravila pristojna ministrstva po letu 2015.

Za potrebe ugotavljanja ogroženosti zaradi terorizma, predvsem za ugotavljanje ogroženosti na ravni občine, so bili v tej oceni uporabljeni podatki iz v prejšnjem odstavku navedenih ocen ogroženosti na občinski in regijski ravni, ne glede na to, da pri nastajanju vsebin teh ocen posebna pozornost ni bila namenjena terorizmu kot dejavniku pojavljanja tudi teh nesreč in njihovih posledic.

Poleg naštetih rezultatov ogroženosti, torej števila točk iz naslova ogroženosti zaradi navedenih nesreč, so bili kot kazalnik ogroženosti upoštevani še dodatni podatki, ki še lahko vplivajo na velikost ogroženosti občine zaradi terorizma. Ti podatki so bili ovrednoteni z dodatnimi 29 kriteriji.

Ne glede na to, kakšne so ugotovitve glede na opravljeno ali kakšno drugačno ugotavljanje ogroženosti, velja, da je treba rezultate razumeti le kot okvir mogočega, ne pa kot gotovo dejstvo. Vedno je treba imeti v mislih negotovost, nezanesljivost in nepredvidljivost terorističnih dejanj. Dogodki, katerih vzrok je teroristična dejavnost, se namreč zaradi svoje nepredvidljivosti lahko zgodijo kjer koli, tudi tam oziroma na tistih območjih oziroma teritorialnih upravnih enotah, v katerih je ugotovljeno, da prevladujejo nižje stopnje določene ogroženosti.

Po mnenju pristojnih služb aktualne grožnje in modusi terorizma lahko kažejo predvsem z:

- napadi na življenje ali telo ali na človekove pravice in svoboščine, kot so: strelski pohodi, napadi s hladnim orožjem, druge oblike napada (uporaba drugih priročnih sredstev);
- ugrabitvami ali zajetjem talcev;
- uničenjem državnih ali javnih objektov, prevoznega sistema, infrastrukture, informacijskega sistema, javnega kraja ali zasebne lastnine;
- ugrabitvijo zrakoplova, plovila, sredstev tovornega prevoza ali javnega prevoznega sredstva;
- ogrožanjem varnosti s spuščanjem nevarnih snovi oziroma povzročanjem požarov, poplav ali eksplozij, na primer s:
 - ✓ pojavom pisemskih bomb z eksplozivi ali bioagensi,
 - ✓ porušitvijo vodnih pregrad,
 - ✓ namerno povzročitvijo nesreče v obratih večjega ali manjšega tveganja za okolje,
 - ✓ namestitvijo (in/ali uporabo) eksplozivne naprave ali sredstva za množično uničevanje, kot so eksplozivi, bombe, kemično, biološko, jedrsko ali radiološko orožje;
- motnjami ali prekinitvami oskrbe z vodo, elektriko ali drugimi za življenje ljudi osnovnimi naravnimi viri, ki lahko ogrozijo življenje.

Iz ugotovitev te ocene, predvsem pa glede na dejstvo, da je v zadnjem obdobju ogroženosti občine zaradi terorizma nevarnost terorističnega napada mogoča, in zaradi velike nepredvidljivosti terorističnih dejanj in terorizma kot pojava izhaja, da se na podlagi te ocene ogroženosti ter po potrebi tudi na podlagi drugih strateških, političnih, strokovnih in analitičnih dokumentov pripravi občinski načrt zaščite in reševanja, povezan s terorističnimi grožnjami. V načrtu morajo biti med drugim ustrezno opredeljeni ukrepi, naloge in aktivnosti sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami glede na stopnjo teroristične ogroženosti.

9 RAZLAGA OKRAJŠAV IN POJMOV

CZ	Civilna zaščita
EU	Evropska unija
MO	Mestna občina
RS	Republika Slovenija
SEVESO	Register obratov tveganja za okolje
URSZR	Uprava RS za zaščito in reševanje

10 VIRI

- Ocena ogroženosti Zahodno Štajerske regije zaradi terorizma, Izpostava URSZR Celje.
- Regijska ocena ogroženosti ob pojavu nalezljivih bolezni pri ljudeh, Izpostava URSZR Celje.
- Ocena ogroženosti ob nesreči zrakoplova v Zahodno Štajerski, Izpostava URSZR Celje.
- Ocena ogroženosti zaradi železniške nesreče v Zahodno Štajerski, Izpostava URSZR Celje.
- Ocena ogroženosti ob jedrski ali radiološki nesreči v MO Celje.
- Ocena ogroženosti Zahodno Štajerske zaradi pojava posebno nevarnih bolezni živali, Izpostava URSZR Celje.
- Ocena ogroženosti zaradi nesreče z nevarno snovjo v Zahodno Štajerski, Izpostava URSZR Celje.

11 PRILOGE

Priloga 1: Dodatne točke za ocenjevanje ogroženosti občin zaradi terorizma glede na dodatne kriterije

Preglednica: Dodatne točke (K1-K29) za ocenjevanje ogroženosti občin zaradi terorizma glede na dodatne kriterije. V zadnjem stolpcu je vsota vseh točk, ki jo dosega posamezna občina po vseh dodatnih kriterijih. Te točke so bile v preglednici 4 v poglavju 7.2 prištete točkam, ki so bile občinam dodeljene na podlagi ugotavljanja ogroženosti na podlagi osnovnih kriterijev (ugotovljene ogroženosti iz nekaterih ocen ogroženosti, ki jih je pripravila URSZR). Viri podatkov za vrednotenje dodatnih kriterijev so navedeni pod preglednico.

Občina	K 1	K 2	K 3	K 4	K 5	K 6	K 7	K 8	K 9	K 10	K 11	K 12	K 13	K 14	K 15	K 16	K 17	K 18	K 19	K 20	K 21	K 22	K 23	K 24	K 25	K 26	K 27	K 28	K 29	(K 1-K 29)
Celje	2	3	1	2	2		2				2		3				3				1	1		4	4	3				33
Dobrna												1												2						3
Laško	1			1		2						1	3											3			2			13
Šentjur	1						2						1											4	1	1		2		12
Štore																								2						2
Vojnik													1											2						3
Žalec	1												3	1							1			4						10

Razlaga dodatnih kriterijev K1-29, dodelitve števila točk in viri podatkov za ovrednotenje dodatnih kriterijev:

K1 Število prebivalcev občine: občinam, v katerih živi od 10.000 do 30.000 ljudi, je bila dodeljena ena točka, občinam, v katerih živi od 30.000 do 90.000 ljudi, dve točki, in občinam, kjer živi več kot 90.000 ljudi, so bile dodeljene tri točke.

Vir podatkov: Statistični urad Republike Slovenije

K2 Gostota poseljenosti:

- občinam, v katerih je gostota poseljenosti višja od 400 ljudi na km², so bile dodeljene tri točke (Ankaran, **Celje**, Domžale, Izola, Ljubljana, Maribor, Miklavž na Dravskem polju, Piran, Velenje, Trzin, Šempeter-Vrtojba);

- občinam, v katerih je gostota poseljenosti višja od 200 ljudi na km², so bile dodeljene po dve točki (Hoče-Slivnica, Jesenice, Komenda, Kranj, Log-Dragomer, Medvode, Mengeš, Murska Sobota, Odranci, Ptuj, Škofljica, Trbovlje, Šenčur).

Vir podatkov: Statistični urad Republike Slovenije

K3 Občine, v katerih se nahajajo verske stolnice in sostolnice (**Celje**, Maribor, Ljubljana, Koper, Murska Sobota, Novo mesto, Nova Gorica), narodna in škofijska središča (Brezje (Radovljica), Sveta Gora (Nova Gorica), Ptujška Gora (Majšperk), Čatež-Zaplaz (Trebneje), Turnišče (Turnišče), **Petrovče (Žalec)**), so prejele po eno točko.

Vir podatkov: https://sl.wikipedia.org/wiki/Seznam_romarskih_sredi%C5%A1%C4%8D_v_Sloveniji, https://sl.wikipedia.org/wiki/Kategorija:Stolnice_v_Sloveniji

K4 Občine, v katerih so športne in podobne dvorane in stadioni s kapaciteto več kot 2000 ljudi/obiskovalcev, so prejele eno točko in (ali) športni stadioni s kapaciteto več kot 4000 ljudi/obiskovalcev. Če je takšnih objektov več kot tri v občini, se doda še ena točka na športne dvorane in po ena točka na stadione. Občinama Ljubljana in Kranjska Gora se glede na veliko kapaciteto prizorišč (nad 20.000 ljudi) doda še dodatno ena točka.

Vir podatkov: prejeti podatki občin po zaprosilu, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport

K5 Bolnišnice: Mestnima občinama Ljubljana in Maribor so bile zaradi prisotnosti UKC Ljubljana in UKC Maribor dodeljene po tri točke, občinam, v katerih se nahajajo regijske splošne bolnišnice (Jesenice, Izola, Šempeter-Vrtojba, Novo mesto, Slovenj Gradec, Brežice, Murska Sobota, **Celje**, Ptuj, Trbovlje), pa po dve točki.

K6 Visoke hidroenergetske pregrade: občinam, v katerih se nahajajo visoke hidroenergetske pregrade ali se nahajajo pod njimi, so bile dodeljene po dve točki in sicer:

- občinam ob reki Soči: Tolmin, Kanal, Nova Gorica;
- občinam ob reki Dravi: Dravograd, Muta (občini Muta je bila zaradi HE Golica v Avstriji dodana še ena točka), Radlje ob Dravi, Vuzenica, Lovrenc na Pohorju, Podvelka, Selnica ob Dravi, Ruše, Maribor, Starše, Duplek, Hajdina, Ptuj, Markovci, Videm, Gorišnica, Cirkulane, Zavrč, Ormož, Središče ob Dravi, skupaj 21 občin;
- občinam ob reki Završnici in Savi: Žirovnica, Bled, Radovljica, Naklo, Kranj, Šenčur, Medvode, Ljubljana, Dol pri Ljubljani, Litija, Šmartno pri Litiji, Zagorje, Trbovlje, Hraštnik, Laško, Radeče, Sevnica, Krško, Brežice, skupaj 19 občin;

K7 Občinam, za katere smo ocenili, da ležijo na vplivnem območju ostalih mokrih vodnih in industrijskih pregrad, ki so višje od petih metrov in imajo volumen več kot tri milijone m³ ter pregradam, ki imajo volumen več kot tri milijone m³, a so nižje od petih metrov, je bila dodana ena točka in sicer:

- občinama Majšperk in Kidričevo za vodni zadrževalnik Medvedce pri Pragerskem;
- občini Ilirska Bistrica za vodna zadrževalnika Klivnik in Mola;
- občinam Cankova, Murska Sobota, Puconci in Tišina zaradi vodnega zadrževalnika Domajinci (Ledavsko jezero);
- občini **Celje** zaradi industrijske pregrade Bukovžlak;
- občinama Lukovica in Domžale zaradi vodnega zadrževalnika Drtiščica (Gradiško jezero);
- občini Šentjur in občini **Celje** za industrijsko pregrado Za travnikom (Štore);
- občini **Celje** za vodni zadrževalnik Loče (Šmartinsko jezero);
- občini Šentjur za vodni zadrževalnik Tratna (Slivniško jezero);

- občinama Renče-Vogrsko in Nova Gorica za vodni zadrževalnik Vogršček;
- občinama Šoštanj in Velenje za tri rudniška ugrezninska jezera v Šaleški dolini.

Če je v posamezni občini vplivno območje več vodnih zadrževalnikov, je takšna občina prejela dve točki (**Celje**, Šentjur, Ilirska Bistrica, Šoštanj).

Vir podatkov: VODPREG

K8 Termoelektrarna Šoštanj: Občini Šoštanj, v kateri je TE Šoštanj, so bile dodeljene tri točke občini, Ljubljana in Krško, kjer se nahajata TETO Ljubljana in TE Brestanica, pa dve točki.

K9 Luka Koper: Občinama Koper in Ankaran sta bili zaradi prisotnosti Luke Koper kot strateško pomembne dejavnosti za državo dodeljeni dve točki; občini Koper dodatno še ena točka zaradi prisotnosti Uprave RS za pomorstvo.

K10 Mednarodna letališča: Občini Cerklje na Gorenjskem so bile zaradi Letališča Jožeta Pučnika dodeljene tri točke, ostalim občinam, kjer se nahajajo mednarodna letališča (Brežice, Hoče-Slivnica, Piran), pa ena točka.

K11 Večja mesta v povezavi s številom in velikostjo trgovskih centrov in nakupovalnih središč:

- Mestni občini Ljubljana so bile dodeljene štiri točke, Mestni občini Maribor pa tri točke;
- občinam, v katerih so mesta z več kot 15.000 prebivalci, sta bili dodeljeni po dve točki (Kranj, **Celje**, Koper, Novo mesto, Velenje, Ptuj);
- občinam, v katerih se nahajajo mesta z več kot 5000 prebivalci, je bila dodeljena po ena točka (Kamnik, Škofja Loka, Domžale, Izola, Murska Sobota, Nova Gorica, Ptuj, Trbovlje, Logatec, Postojna, Vrhnika, Slovenska Bistrica, Kočevje, Grosuplje, Slovenj Gradec, Ravne na Koroškem, Mengeš, Ajdovščina, Brežice, Krško, Litija, Sežana, Radovljica, Zagorje ob Savi, Idrija, Črnomelj, Medvode, Bled, Slovenske Konjice in Rogaška Slatina).

Vir podatkov: Statistični urad RS

K12 Turizem: občine, v katerih so zabeležili več kot 750.000 turističnih nočitev v letu 2019 (Ljubljana 2.227.669, Piran 1.874.462, Bled 1.132.574, Kranjska Gora 870.949) so prejele po tri točke, občine, v katerih so zabeležili med 250.000 in 750.000 turističnih nočitev (Bohinj 724.094, Brežice 686.869, Moravske Toplice 558.544, Izola 529.069, Bovec 486.798, Maribor 454.004, Podčetrtek 404.916, Ankaran 318.914, Radovljica 317.586, Rogaška Slatina 298.835, Koper 293.622, Zreče 278.331) so prejele po dve točki, ostale občine ki so zabeležile od 100.000 do 250.000 turističnih nočitev (Laško 235.187, Kobarid 202.297, Nova Gorica 193.824, Postojna 165.298, Tolmin 161.160, Ptuj 156.668, Radenci 145.684, Dolenjske Toplice 133.877, Lendava 132.294, Šoštanj 115.244, Dobrna 103.518, Sežana 101.078, Kamnik 100.562), so prejele po eno točko.

Vir podatkov: Statistični urad Republike Slovenije: <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/2164525S.px/table/tableViewLayout2/>

K13 Varstvo voda in uporaba vode: Občine, v katerih se nahajajo vodovarstvena območja I. stopnje, določena s strani občine, so prejele po eno točko. Občine, v katerih se nahajajo vodovarstvena območja I. stopnje, ki jih je določila država, arteški vodonosniki in/ali vodovarstvena območja I. stopnje, določena s strani občin, so prejele po dve točki. Občine, v katerih je sedež organizacij, ki upravljajo vodovodne sisteme za oskrbo s pitno vodo z najmanj 3000 odjemnimi mesti, so prejele dodatno točko.

VIR: Atlas voda ARSO, podatkovne baze URSZR

K14 Občine, v katerih se nahajajo RTP postaje v državnem elektroenergetskem sistemu (Beričevo (Dol pri Ljubljani), Divača, Maribor, Krško, Okroglo pri Kranju (Naklo), Podlog (Žalec), Kleče (MO Ljubljana), Kidričevo (Cirkovce)) so prejele po dve točki, občina, v kateri se nahaja glavni upravljavski center (Dol pri Ljubljani, MO Ljubljana) prav tako po dve točki, občine, v katerih se nahajajo območni centri vodenja (Maribor, Nova Gorica), pa po eno točko.

Vir podatkov: javno dostopni podatki na svetovnem spletu

K15 Občine, v katerih se nahajajo državni protokolarni objekti (grad Brdo, grad Strmol, vila Podrožnik), so prejele po eno točko (Kranj, Cerklje na Gorenjskem, Ljubljana).

Vir podatkov: javno dostopni podatki na svetovnem spletu

K16 Mestna občina Ljubljana, v kateri je velika večina diplomatsko-konzularnih objektov, je prejela dve točki. Mestni občini Ljubljana so bile zaradi dejstva, da se v njej nahaja zgradba predsednika države, Vlade Republike Slovenije, Državnega zbora in Državnega sveta ter objekti ministrstev in ustanove, kot je Narodna banka Slovenije in podobno, dodeljene tri točke

K17 Vojaški objekti: prisotnost vojašnic je občinam Kranj, Bled, Cerklje na Gorenjskem, Maribor, Postojna, Ankaran, Brežice, Novo mesto, Murska Sobota, Slovenska Bistrica, Pivka, Vrhnika, **Celje** in Vipava prinesla dve točki, občini Ljubljana, kjer sta dve vojašnici, pa tri. Občini z dvema vojaškima objektoma (Nova Gorica, Bohinj) sta prejeli po eno točko, prav tako občine, v katerih so vadbišča in strelišča (Postojna, **Celje**, Vipava, Kidričevo, Slovenska Bistrica, Novo mesto, Kočevje, Škofja Loka, Bled, Ilirska Bistrica, Cerknica in Puconci). Dodatna točka gre občini Brežice in občini Cerklje na Gorenjskem zaradi letalske vojaške baze ter občini Ankaran zaradi vojaškega priveza in vojaške ladje Triglav. Občini Vrhnika pripadata še dve dodatni točki zaradi sedeža Poveljstva sil Slovenske vojske ter vojaških komunikacijskih in radarskih sistemov, ter občini Ljubljana, kjer je sedež Generalštaba Slovenske vojske, dodatna točka.

Vir podatkov:

<https://www.slovenskavojska.si/o-vojski/infrastruktura/vojasnice/>,

<https://www.slovenskavojska.si/o-vojski/infrastruktura/osrednje-vadisce-sv-postojna/>,

<https://www.slovenskavojska.si/o-vojski/infrastruktura/vadisca-in-strelisca/>

K18 Občine, v katerih so najprometnejši cestni mejni prehodi, so dobile eno točko (Kranjska Gora, Jesenice, Šentilj, Lendava, Podlehnik in Žetale, Brežice, Ilirska Bistrica, Piran, Koper, Sežana, Šempeter-Vrtojba).

K19 Občine, v katerih se nahajajo vzpenjače, krožno-kabinske žičnice in nihalki, daljše od 500 metrov (Mozirje, Kamnik, Maribor, Bohinj, Cerklje na Gorenjskem, Bovec), so dobile po eno točko.

Vir podatkov: Podatkovne baze URSZR

K20 Občine, v katerih se nahajajo skladišča državnih blagovnih rezerv, so prejele po eno točko (Ljubljana, Ribnica, Kočevje, Straža, Slovenske Konjice, Šmartno ob Paki, Postojna).

Vir podatkov: spletna stran Zavoda za blagovne rezerve

K21 Občine, v katerih se nahajajo pomembni muzeji, arhivi, v katerih se hrani ali razstavlja premična kulturna dediščina, so dobile po eno točko, v občinah, kjer je takih objektov več kot pet (Mestna občina Ljubljana), so prejeli še dodatni dve točki.

Vir podatkov: Ministrstvo za kulturo

K22 Občine, v katerih se nahajajo pomembni objekti nepremične kulturne dediščine, ki so najbolj ogroženi ali bi v napadu nanje prišlo do največje škode, so prejele po eno točko, v občinah, kjer je takih objektov več kot tri, so prejele po dve točki, Mestna občina Ljubljana, kjer je takih objektov skoraj polovica od vseh v Sloveniji, pa tri točke. Po izboru URSZR je bila ena točka dodeljena še občinam, v katerem so drugi pomembni gradovi (Škofja Loka, Ljubljana, Kostanjevica na Krki, Novo mesto, Mengeš, Šmartno pri Litiji, Velenje, Gornja Radgona, Krško, Žužemberk, Kamnik, Sevnica, Kozje, Grad, Idrija, **Celje**, Maribor, Makole, Koper, Komen, Metlika, in dve točki, če je takih objektov v občini tri ali več (Brezice)

Vir podatkov: Ministrstvo za kulturo,

Seznam gradov; <http://www.gradovi.net/seznam>,

Top 10 slovenskih gradov, <https://siol.net/trendi/odkrivaj-slovenijo/top-10-slovenskih-gradov-388874>,

Seznam gradov v Sloveniji, https://sl.wikipedia.org/wiki/Seznam_gradov_v_Sloveniji

K23 Naftna in plinska infrastruktura: terminal naftnih derivatov Srmin, skupaj s cevovodom, občinama Koper in Ankaran prinašata dodatno točko. Občine, v katerih je pomembna plinovodna infrastruktura, prejmejo po dve točki (Ljubljana – dispečerski center vodenja, Ajdovščina in Kidričevo – kompresorski postaji, Šentilj, Rogatec in Šempeter-Vrtojba – merilno-regulacijske povezovalne mejne postaje).

vir podatkov: Plinovodi, 2017; Desetletni razvojni načrt prenosnega plinovodnega omrežja za obdobje 2018-2027, <https://www.agencija.si/documents/10926/18249/10-letni-razvojni-na%C4%8Drt-prenosnega-plinovodnega-omre%C5%BEja-za-obdobje-2018---2027/eadc4532-24bc-48f3-9a31-6bbe11db53a4>

K24 Občine, v katerih se nahajajo od drugih vzgojno-izobraževalnih objektov prostorsko ločeni vrtci, prejmejo po eno točko, če jih je pet ali več, prejmejo dve točki. Če obstaja v občini vsaj en vrtec, v katerega je vpisanih več kot 500 otrok, se občini doda ena točka, če je takšnih vrtcev pet ali več, občina prejme dodatno točko. Enako velja za osnovne šole in njihove organizacijske enote. Največje mogoče število zbranih točk je osem. Občinam, ki na ta način prejmejo do tri točke, se v preglednici dodeli dobljeno število točk. Občinam, ki na ta način prejmejo štiri ali pet točk, se dodeli po štiri točke. Občinam, ki na ta način prejmejo šest ali sedem točk, se dodeli pet točk. Občine, ki na ta način prejmejo osem točk, se dodeli šest točk.

Vir podatkov: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport

K25 Občine, v katerih je do pet srednješolskih ustanov, prejmejo eno točko in še dodatno točko, če jih je več kot pet. Če je v občini srednješolska ustanova, katero obiskuje več kot 500 dijakov, se občini prišteje dodatna točka, če je takšnih srednješolskih ustanov več kot pet, se občini dodeli še dodatna točka. Mestni občini Ljubljana gre še dodatna točka iz istega razloga kot pri K24.

Vir podatkov: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport

K26 Občine, v katerih so do tri višje in visokošolske ustanove, prejmejo eno točko in dodatno, če jih je več kot tri. Če je v občini višje ali visokošolska ustanova, katero obiskuje več kot 500 študentov, se občini prišteje dodatna točka, če je takšnih ustanov več kot tri, se občini dodeli še dodatna točka. Mestni občini Ljubljana gre še dodatna točka iz istega razloga kot pri K24.

Vir podatkov: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport

K27 Pomembni objekti železniške infrastrukture (predori, viadukti): občine, v katerih so železniški predori, daljši od 500 metrov, prejmejo po eno točko. Občine, v katerih so železniški predori, daljši od 1000 metrov, prejmejo dve točki, prav tako občine, v katerih se nahajajo tako železniški predori, daljši od 500 metrov in železniški predori, daljši od 1000 metrov. Občine, v katerih je takšnih predorov tri ali več, prejmejo še eno točko. Dve točki prejmeta tudi Mestna občina Ljubljana (zaradi železniške potniške postaje, ranžirne postaje in glavnega nadzornega centra prometa) in občina Laško, zaradi nadregionalno pomembnega vozlišča in mostov v Zidanem Mostu. Občine Slovenska Bistrica (pomembno železniško vozlišče v Pragerskem), Maribor in Divača (območno središče vodenja prometa) so prejele po eno točko. Občina Nova Gorica je po izbiri URSZR prejela eno točko zaradi Solkanskega mostu, ki obenem predstavlja tudi kulturno dediščino. Občina Tolmin prejme dodatno točko zaradi velikega števila predorov, mostov in viaduktov na odseku bohinjske proge med Podbrdom in Mostom na Soči. Pri občini Koper je upoštevano že bodoče stanje zaradi izgradnje drugega tira, ki šele poteka, v nasprotnem primeru bi občina prejela eno točko. Poleg tega občina Koper dobi dodatno točko zaradi koncentracije predorov in viaduktov na bodočem drugem tiru. Pri občini Maribor je že upoštevan predor v gradnji med Počehovo in Pesnico (čez 1500 metrov dolžine) ter izjemoma največji železniški viadukt v Sloveniji v občini Pesnica (okoli 900 metrov), ki bo v promet predan v začetku leta 2023; občini Pesnica je bila zato izjemoma dodeljena ena točka.

Vir podatkov: podatkovne baze URSZR,

Seznam vseh železniških predorih, razvrščenih glede na število poti; <http://eisenbahntunnel-slowenien.lothar-brill.de/inhalt/strecken-nummer.html>,

[Na Štajerskem gradijo najdaljši železniški viadukt v Sloveniji](https://ptujinfo.com/novica/lokalno/foto-video-na-stajerskem-gradijo-najdaljsi-zelezniski-viadukt-v-sloveniji/168206), <https://ptujinfo.com/novica/lokalno/foto-video-na-stajerskem-gradijo-najdaljsi-zelezniski-viadukt-v-sloveniji/168206>

K28 Pomembni objekti cestno prometne infrastrukture (nadzorni centri, avtocestni predori in viadukti): občina, v kateri se nahaja glavni nadzorni center prometa DARS (Domžale), je prejela dve točki, občine, kjer so območni centri nadzora prometa, pa po eno točko (Maribor, Jesenice, Kozina, Vransko). Občina Murska Sobota, kjer je najdaljši cestni (avtocestni) most v Sloveniji, je prejela eno točko. Občini Tržič in Škofja Loka, v katerih sta dva predora, daljša od 500 metrov in ki se ne nahajata na avtocestnem križu, sta prejeli po eno točko. Občine, v katerih se nahajajo vitalni avtocestni predori in predori na hitrih cestah, daljših od 500 metrov, so prejele po točko, če je v občini takšnih predorov tri ali več, so prejele dodatno točko. Občine, v kateri se nahajajo vitalni viadukti in viadukti, daljši od 500 metrov, so prejele po eno točko, če je v občini takšnih viaduktov vtiri ali več, so prejele še dodatno točko. Občine, v katerih se na avtocestnih odsekih in odsekih hitrih cest nahajajo zgoštevke/kombinacije viaduktov, predorov, mostov in pokritih vkopov, so prejele po točko, ne glede na njihovo dolžino. Mestna občina Ljubljana je zaradi najvitalnejšega dela avtocestnega križa v Sloveniji (avtocestni obroč) prejela dodatno točko.

vir podatkov: Ministrstvo za infrastrukturo,

Pengal, B., Varnost cestne infrastrukture: najpomembnejši objekti na slovenskem cestnem križu, Zavod za gradbeništvo, 2008,

Prezelj, I., Kopač, E., Svete, U., Grošel, K., Sotlar, A., Kustec Lipicer, S., Žiberna, A., Kolak, A., 2008. Definicija in zaščita kritične infrastrukture Republike Slovenije, končno raziskovalno poročilo, Fakulteta za družbene vede,

Prezelj, I., Kopač, E., Svete, U., Grošel, K., Sotlar, A., Kustec Lipicer, S., Žiberna, A., 2008. Definicija in zaščita kritične infrastrukture Republike Slovenije, Medresorska sinteza stanja in priporočila, Fakulteta za družbene vede,

Seznam cestnih predorov v Sloveniji; Wikipedija, https://sl.wikipedia.org/wiki/Seznam_cestnih_predorov_v_Sloveniji,
Avtocesta A1, Wikipedija, https://sl.wikipedia.org/wiki/Avtocesta_A1,
Avtocesta A2, Wikipedija, https://sl.wikipedia.org/wiki/Avtocesta_A2

K29 Občine, v katerih so podjetja, ki večinoma na eni lokaciji zaposlujejo okoli 1000 ali več ljudi; uporabljeni so podatki iz leta 2017, 2018 in 2019, za vsako takšno podjetje občina prejme eno točko.

Vir podatkov:

Tristo največjih: odlične rezultate iz leta 2019 letos ogroža kriza, ki jo je sprožil virus: <https://www.delo.si/gospodarstvo/novice/tristo-najvecjih-odlicne-rezultate-iz-leta-2019-letos-ogroza-kriza-ki-jo-je-sprozil-virus/>,

TOP 101: Poglejte, kdo so prvaki slovenskega gospodarstva, <https://manager.finance.si/8949063/TOP-101-Poglejte-kdo-so-prvaki-slovenskega-gospodarstva>,
https://www.google.com/search?q=najve%C4%8Dji+zaposlovalci+2019&rlz=1C1DIMC_enSI877SI877&source=Inms&tbm=isch&sa=X&ved=2ahUKEwjagZPWxM_2AhXpQvEDHdD7At8Q_AUoAXoECAEQAw&biw=1920&bih=1057&dpr=1#imgsrc=iibzZ6XSYKq9OM,

Petrol prvi, sledi mu Gen-I, <https://www.delo.si/gospodarstvo/novice/petrol-prvi-sledi-mu-gen-i/>